ISSN 0132-4462

1988 СЕРПЕНЬ № 16

Перець

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— А за фантазію в оформленні павільйонів матимете премію!

Неоригінальні запитання

«ГЕЙ-ГЕЙ, ЯК ШВИДКО летить час!» — страшенно кортить мені вигукнути, хоч і знаю, що буду звинувачений у неоригінальності. Але що вдієш, коли саме так воно і є. Наче ж іще недавно на пару із спецкором «Перця» Владиславом Бойком їздили ми в Кролевець, щоб на місці розібратися, чому це райком партії в особі його першого секретаря І. В. Балабона керується у своїй роботі з кадрами подвійним стандартом: грудьми захищає горе-діячів з районної номенклатурної макітри і допускає — ба, навіть потурає розправі з тими, хто до неї не входить. Іще й досі зримо стоїть перед очима картина, як Іван Васильович надзвонює в обком, щоб одержати консультацію, чи має він право пояснити кореспондентам, яким це робом виключеному з членів КПРС за керування транспортом у нетверезому стані директору райпобуткомбінату В. В. Гузенку через місяць повернули партквиток (правда, після суворої догани з занесенням) і забезпечили керівну посаду в РАПО; картина стоїть перед очима й досі, а відтоді, виявляється, вже минуло майже два роки — стільки ж, скільки після виходу нашого фейлетону «Фортелі районної фортуни» (№ 21 за 1986 рік).

Фортелів, нагадаємо, було два. Щодо В. В. Гузенка, то підбадьорювана райкомом партії кролевецька фортуна, можна сказати, на руках його носила і таки винесла подалі від лиха. Зате рядовому громадянинові, колишньому інструкторові по спорту радгоспу «Кролевецький» М. М. Самусеві, який посприяв, щоб обласна рейдова бригада ДАІ спіймала Гузенка п'яним за кермом, вона добряче набила лоба. При допомозі начальника райвідділу внутрішніх справ М. І. Фонталіна. За його вказівкою слідчий А. С. Макаренко сфабрикував проти Самуся звинувачення в організації пиятики на робочому місці, відразу після якої той начебто гасав по Кролевцю на власних «Жигулях» і загубив стереомагнітофон «Юпітер». Після оперативних представлень слідчого Микола Миколайович позбувся і роботи, і шоферських прав.

Нехай вибачать нас ті читачі фейлетону, які упродовж двох років нетерпляче запитували, чим же скінчилася ця історія, і не одержували вичерпної відповіді. Бо що ми могли повідомити? Що бюро райкому партії розглянуло фейлетон і суворо вказало М. І. Фонталіну «на порушення законності працівниками відділу при розгляді заяв і повідомлень громадян», а слухняно-заповзятливі підлеглі Фонталіну детективи «обговорені на товариському суді офіцерської честі»? Видавати таке за вжиті заходи — себе не поважати.

Щоправда, трохи пізніше Міністерство внутрішніх справ УРСР, уважніше перевіривши викладені у фейлетоні обставини справи, дійшло висновку, що районними правоохоронниками було допущено чимало процесуальних порушень. Наказом начальника Сумського обласного управління внутрішніх справ М. І. Фонталін був попереджений про неповну службову відповідність, дільничний інспектор О. П. Почепинець дістав сувору догану, а чергового райвідділу В. Г. Колоду відправили на пенсію. Проте в основному — пив чи не пив Самусь на роботі, п'яний був за кермом чи тверезий — усі інстанції, які відгукнулися на фейлетон, були одностайні: пив і був п'яний. А тому, мовляв, потурили його з роботи законно і ще законніше позбавили прав водія на три роки.

Сьогодні ми можемо стверджувати протилежне, спираючись не тільки на факти і логіку, які проігнорували численні перевіряючі. Четвертого серпня минулого року народний суд сусіднього Глухівського району заново розглянув цю справу і відмів звинувачення у пиятиці, поновивши М. М. Самуся на роботі з виплатою йому трьохсот карбованців за час вимушеного прогулу. А 20 січня цього року і Верховний Суд УРСР підтвердив: не було підстав звільняти інструктора по спорту з роботи, бо на роботі він не пив.

Але якщо не пив, то за що у нього забрали права?

ДАВАЙТЕ ТЕПЕР СПРОБУЄМО, як один казав, піднятися над фактом та уважненько роздивитися, чи не поодинокий він, була. Тим паче, що з відстані у два роки видно краще.

На жаль, з висоти пташиного польоту кадрова панорама відкривається ще гірша.

Ось ми бачимо громадянина Сіробабу Ю. А., який поспішає зайняти своє крісло у кабінеті директора комбінату громадського харчування райспоживспілки. За два роки перед цим він керував профспілкою працівників торгівлі. Щоправда, недовго — усього два місяці, бо довелося терміново звільняти. А на профспілкову роботу його перекинули з посади голови райспоживспілки — за нехлюйство у звірогосподарстві міського споживчого товариства.

Життєрадісна посмішка не сходить з обличчя колишнього головбуха райспоживспілки Л. Д. Діденко, яка стала колишньою разом з головою. А чого сумувати? Посада старшого економіста цієї ж споживспілки — не найстрашніше покарання за фінансові грішки. До того ж її частенько запрошують виконувати обов'язки головбуха.

Зате бухгалтеру міського споживчого товариства Н. П. Мірошниченко, яка в усі дзвони калатала, намагаючись привернути увагу до неподобств, що чинилися у звірогосподарстві, довелося несолодко. Її постригли під одну гребінку з тими, кого вона викривала, і лише Верховний Суд УРСР припинив справу щодо неї за відсутністю складу злочину. Проте ще довго залишалася Н. П. Мірошниченко у Кролевці персоною «нон грата», хоч майже всіх, кого притягли разом з нею до відповідальності (точніше, з ким разом її притягли), повлаштовували на керівні посади.

Лише після тривалої тяганини звільнили з роботи і виключили з партії директора Алтинівської середньої школи Г. М. Хвостенка, хоч за ним тягнувся довгий хвіст зловживань та махінацій, і це для райкому не було таємницею за сімома замками.

А головний санітарний лікар району А. Д. Стремоухов у партії залишився, хоч послужний список у нього не гірший, ніж у Хвостенка.

І голова райкому ДТСААФ Ю. В. Щукін уцілів. Очевидно, за те, буцімто не чув і не бачив, що на курсах підготовки водіїв для народного господарства вчився за рахунок підприємств і організацій багато хто з наближених до номенклатурної макітри. Вчилися самі і приводили вчитися своїх родичів та знайомих. Вдячні за таку сліпоту та глухоту «курсанти» забезпечили Щукіну посаду начальника табельного бюро місцевого арматурного заводу. Слідом за чоловіком сюди перебралася і його дружина Л. М. Щукіна — після суворої догани за розтрату. Знайшлося на заводі тепле містечко і заступниці голови місцевого споживчого товариства О. І. Коблюк — дружині завідуючого відділом райкому партії, тепер, правда, колишнього,— яка змушена була перебратися з торговельної ниви на індустріальну далеко не за власним бажанням.

Цей перелік іще б довго можна було продовжувати. Але ми зупинимося на одній зовсім свіжій історії. Зупинимося тому, що вона, як дві краплі води, схожа на історію з М. М. Самусем.

Іван Васильович Лага відомий у Кролевці не менше, ніж у минулому — колишній директор райпобуткомбінату В. В. Гузенко. Не так уже й давно І. В. Лага успішно розвалив роботу пересувної механізованої колони № 17, за що одержав суворе партійне стягнення і тимчасово позбувся керівної посади. Та не встиг іще колектив ПМК-17 прийти до тями від його керівництва, як райком партії висунув Лагу начальником міжколгоспної шляхово-будівельної пересувної колони № 8. Не минуло й року, як її колектив спіткала доля колективу ПМК. Торішній план не виконано й на дві третини. Більше половини робітників розбіглося. Зрештою, після виступу обласної газети, бюро райкому партії оголошує Лазі сувору партійну догану із занесенням до облікової картки і на чергових робітничих зборах рекомендує... обрати його головою ради трудового колективу. Заохочений такою підтримкою, начальник колони уважніше придивився до тих, хто іще в ній залишився. Подав письмовий голос протесту майстер О. О. Рябовський — і його тут же викликали до військкомату й звеліли негайно відправлятися на військову перепідготовку. Не зважили ні на те, що Рябовському треба було передати матеріальні цінності, ні на те, що маленька донька Олександра Олексійовича майже повністю втратила зір на ліве око і її потрібно було терміново везти в Одесу, у клініку імені академіка Філатова, бо інакше могло статися непоправне.

Як виявилося, про відправку Рябовського перед районним військовим комісаром клопотав... Лага.

Не беруся судити, хто старший у районі — військовий комісар чи начальник пересувної колони. Достеменно відомо лише, що незабаром на ім'я начальника райвідділу міліції М. І. Фонталіна з райвійськкомату надійшло клопотання притягнути майстра до кримінальної відповідальності. Фонталін, не гаючи часу, послав до Рябовського дільничного інспектора О. П. Почепинця, який без особливих дипломатичних делікатностей конфіскував у Олександра Олексійовича паспорт.

Згадали ці прізвища? Так-так, обидва правоохоронники активно підштовхували М. М. Самуся під колесо кролевецької фортуни. Виходить, не дуже протверезило начальника райвідділу міліції попередження про неповну службову відповідність після позаминулорічного виступу «Перця»?

До речі, це попередження — не єдине. Вельми цікаво було б довідатися у зв'язку із цим, скільки потрібно неповних відповідностей, щоб визріла одна повна? Може, варто додати ще й той факт, що за останніх два роки на працівників райвідділу накладено 17 дисциплінарних і 15 партійних стягнень, що уже в нинішньому році за дискредитацію звання працівника міліції виключені з партії і звільнені з органів внутрішніх справ дільничні інспектори М. Б. Никипорець і О. М. Трусенко, молодший інспектор В. Б. Чернявський, черговий медвитверезника М. Д. Дячок?

Найгірше те, що подібне відбувається під гупання кулаками в груди, яким супроводжуються запевнення у вірності духу перебудови, гласності і демократизації. Хоч насправді свіжого подиху вітру перебудови на Кролевеччині поки що не відчувається. Застряв він, цей вітер, десь у занедбаній, зарослій захисній лісосмузі.

То чи не час її розчистити?

В. БОНДАРЕНКО.

Сумська область.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Без слів.

КАРИКАТУРИ З ПИТАНЬ НОМЕНКЛАТУРИ

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА

— На заслуженому відпочинку, дідусю!
— Ще чого! Машину чекаю — на службу їхати...

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

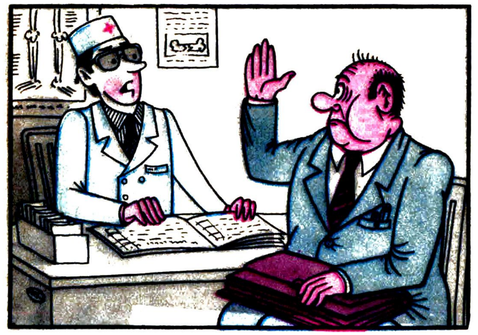

— Лікарю, що робити — у мене рука не розгинається!
— Це у вас професійне захворювання.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

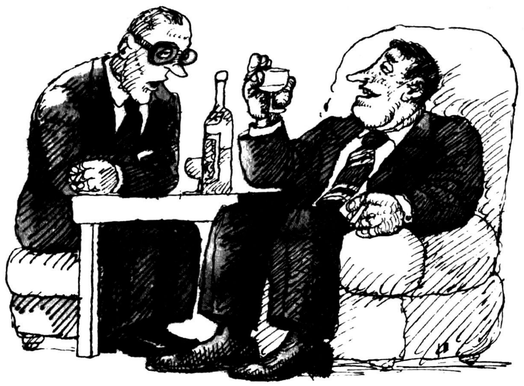

— Еге ж, шкода твою племінницю. Ну, добре — не будемо ваш трест ліквідовувати.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

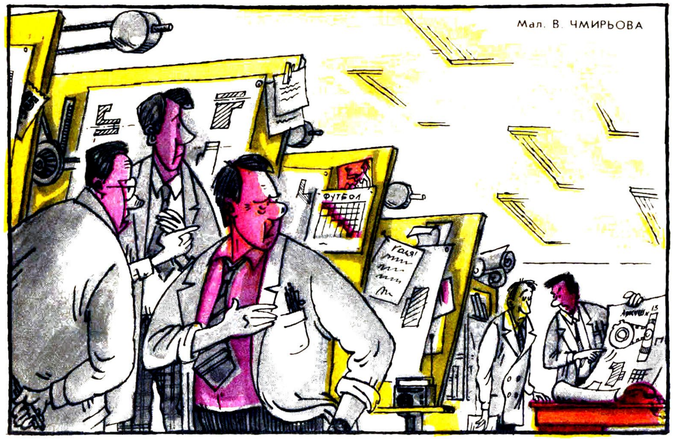

— Здорово вляпались... Вибирали начальником як свого, а він раптом роботу став вимагати...

Мал. В. ГОНЧАРОВА

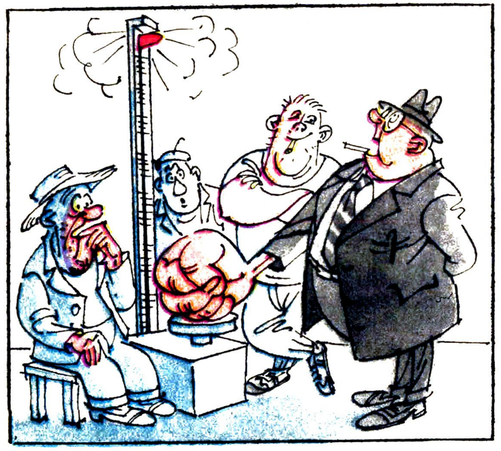

— Рано вони мене з посади на пенсію випхали. Силонька ще є.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

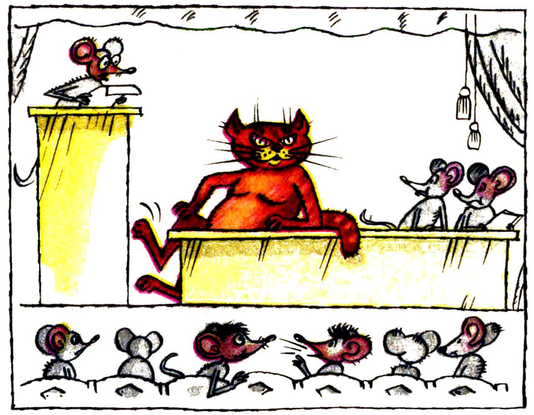

— Цього кандидата нам рекомендували згори...

Дуже перче!

Скажи, будь ласка, яку еру в геологічній історії Землі ми нині переживаємо? Бо я вже й заплутався.

Принаймні, Олег Миколайович Петров — директор нашого Таврійського гірничозбагачувального комбінату — постійно переконує, що живемо ми у кайнозої, тобто у найновішу еру, коли, власне, і виник «гомо сапієнс», або людина розумна.

Але я О. М. Петрову не дуже вірю. Оскільки на Каховському водосховищі спостерігаю іншу картину, а саме — і жаби, і риба косяками пруть з води. А таке, як стверджують учені, відбувалося на Землі сотні мільйонів років тому, коли про виникнення людини й мови не могло бути.

Тікає ж водяна живність на берег тому, що комбінат буквально затруїв їх своїми стоками.

Тож, Перче, тепер і розберись: яка ера проходить на Таврійському гірничозбагачувальному комбінаті? Невже масового знищення природи?!

Є. КОСТЮК.

Василівський район Запорізької області.

Що потрібно для захоплення

Боюсь, мене звинуватять у консерватизмі, коли скажу, що мене обрахували. Не набагато. Так, дрібничка, копійки. Я б, може, й не помітив. Та поряд заскандалили. З цього ж приводу. Моложавий зовні клієнт виявився пенсіонером і мав час, не кваплячись, перелічити решту.

Ви можете сказати, до чого тут консерватизм? Обрахувати можуть кожного. Але нині все більшої ваги набуває питання: хто обрахував? Якщо представник державної торгівлі, це справа звичайна, яка вже давно не викликає сильних покупецьких емоцій. А якщо мене обрахували в кооперативному кафе? Так, у новому, одному з тих, що повинні поліпшити, зробити зручнішим моє буденне життя.

Мені вже вчуваються голоси: не може бути! Кооператори надто дорожать своїм діловим реноме! Автор, мабуть, проти нових прогресивних форм, проти соціалістичного підприємництва! За старі наказові форми господарювання!..

Хто його знає... Я, по щирості, не дуже розуміюся на економічній рецептурі. Мені тільки хочеться, щоб мене не обраховували. Будь-де. Навіть у тих випадках, коли зверху висять прогресивні сучасні лозунги.

Це, так би мовити, преамбула, в якій автор хотів би натякнути на свою економічну безсторонність. Перед тим, як поговорити про кооперативи.

Недавно на прохання полтавки Софії Л. мені довелося вникати в косметичну справу. Досить легко вдалося встановити, що полтавське жіноцтво і юна паросль чоловічої статі в основному має де позбутися вугрів. Косметичні кабінети є в центрі і двох найбільших мікрорайонах. Не можна сказати, щоб вони працювали дуже напружено й полтавські косметологині падали від утоми, рихтуючи й глянцюючи шкіру співгромадян.

В умовах такої, досить несприятливої ділової кон'юнктури, Софія Л. вирішила організувати косметичний кабінет на кооперативних засадах. Але самого бажання замало. Одна з найперших матеріальних передумов — наявність приміщення.

І Софія Л. написала в Київський райвиконком Полтави відповідну заяву, де між іншим говориться: «Нам потрібні дві кімнати з парадного ходу (колишньої аптеки № 3 — **П. С.**), де працював би дамський майстер і манікюрниця, а за перегородкою — косметичний кабінет. Це приміщення нас влаштовує, оскільки знаходиться в центрі міста і відповідає санітарним нормам...»

Виконком їй цілком чемно відповів: у місті є багато установ і організацій, які потребують поліпшення своїх виробничих умов. Що ж до приміщення, яке невдовзі повинна звільнити аптека № 3, то воно вже розподілене. Рішення виконкому номер...

Не вдаватимусь у подробиці, перелічуючи претендентів. Список солідний. І у всіх — не менш вагомі підстави на одержання приміщення, ніж у Софії Л.

Хоча — безперечно: вчасно одержана косметична послуга — це дуже важливо! Як стверджують психологи, людина з вуграми почуває себе невпевнено, схильна до іпохондрії, в неї може розвинутися навіть прогресуючий комплекс неповноцінності.

— Усе це так,— м'яко згоджувались офіційні особи. — Але чому ми повинні віддавати перевагу вам? До того ж, ви не перші звернулись... Може, пошукаєте собі щось інше?.. Або почніть практикувати вдома, на засадах індивідуальної трудової діяльності. А потім, може, щось звільниться. З нежилого фонду...

— Ах, так?! — сказала ображена в найкращих підприємницьких пориваннях Софія Л. — Партія і уряд наказали підтримувати особисту ініціативу, а ви не даєте... Ну, підождіть, я на вас знайду управу! Я напишу...

Я не перший «повірений у справах» Софії Л., який не справдив її сподівань. І вона нахваляється писати «все вище і вище».

Бо не поступаються тим, що впало в око, не виконують того, що спало на думку.

У зв'язку з цим пригадуються гучні претензії господарників-кон'юнктурників:

— Ми вирощуємо кукурудзу! Дайте найкращу техніку і найбільше добрив!

— Іду на рекорд! Дайте найкращу групу корів!

— Моя галузь — провідна! Дайте мені...

Ніби давно це було. А психологія явища прекрасно збереглася. Коротко її можна охарактеризувати словом: «Дайте!» Беззастережним, нахрапистим, суперкатегоричним. «Дайте! Тоді я гарантую успіх. Особистий...»

Я не проти особистого успіху. Але досягатися він, мабуть, повинен за рахунок особистої ініціативи, а не за чужий взагалі. За рахунок акумулювання невикористаних можливостей, а не заїдання чужих.

Хоча... може, я щось не так розумію. І в моїй голові навіки законсервувалися застарілі уявлення.

Одне з них — руки треба мити! Усім. Без винятку. Особливо перед приготуванням їжі. Навіть — знову боюся уславитись як консерватор — членам кооперативів. У цьому плані вони не повинні користуватись якимись перевагами в порівнянні з працівниками державних закладів громадського харчування.

Мабуть, такими ж уявленнями керувався санлікар, коли тимчасово припинив діяльність полтавського кооперативу «Ласунчик». Одного дня допитливе лікарське око побачило таку кондитерську картину: над столом для розкатки карамелі навис у брудному халаті грубезний брюнет із цигаркою в зубах... Робота кипіла!

Це можна було б кваліфікувати як окремий, нехарактерний випадок і обмежитись терміновим миттям брюнета, якби:

— були чистішими інші члени кооперативу;

— на розкачувальному столі, де народжувалися заманливі на вигляд кондитерські трубочки, не купчились недопалки;

— напохваті були рушники, мило, дезрозчини, гаряча вода;

— і навпаки — якби не було так багато мух, явно зацікавлених у процвітанні даного кооперативного виробництва...

(До слова: «Ласунчик» відреагував на санітарний припис як слід: колективно помився і нині, набувши належної санітарно-гігієнічної форми, знову продукує солодкі трубочки. І їсти їх стало, напевне ж, безпечніше).

Безумовно, мені можуть закинути: мовляв, автор, тенденційно зібравши факти, намагається навести тінь на прогресивне явище — кооперативний рух. Що тут заперечувати: факти — одного ряду. Але зібрані вони не для того, щоб скомпрометувати, а щоб застерегти. Від хиб, до яких нас призвичаїв централізовано організований сервіс.

Наведені факти не містять у собі, власне, нічого оригінального. Окрім хіба одного — стосуються вони нових форм обслуговування нашого «страстотерпного» населення.

У нас якось так склалося, що недоліки ширяться швидше, ніж позитивні методи роботи. Незважаючи на те, що пропагандою передового досвіду професійно займається велика маса людей.

Скажімо, у Полтаві кооператив «Хвилинка», відкритий на центральній вулиці братами Казановичами, досить швидко набув популярності завдяки чудовому приготуванню кави. Але на інші «точки», підпорядковані обласному управлінню громадського харчування, це ніяк не вплинуло.

Словом, я веду до того, що не варто повторювати чужі помилки. На них варто хіба що вчитися.

Бо навіть у гарячці переформування виробничих лав не можна втрачати головного орієнтиру — зручності для споживача і його здоров'я. Та й сама гарячка — заради нього, задля, перепрошую за банальність, вдоволення його зрослих потреб.

І що не кинувся навстріч із радісними вигуками: «Ах, ви ж підприємці наші! Ох, і заживемо тепер...» — теж прошу пробачення. Не економіст я, що прокламує нинішні кооперативи як панацею від усіх господарських лих. Швидше — споживач, відвідувач, клієнт... І для того, щоб прийти в захоплення, мені потрібен і широкий асортимент, і доступна ціна. Впродовж переконливо тривалого часу.

П. СТОРОЖЕНКО.

м. Полтава.

Дуже перче!

Наскільки мені відомо, магазин посилочної торгівлі при запорізькому об'єднанні «Спорттовари» існує для того, щоб полегшити автостраждання власників «Запорожців», і в першу чергу — інвалідів.

Я підпадаю під цю категорію за трьома ознаками: маю «Запорожця», маю групу інвалідності, не маю потрібних для машини запчастин. От і звернувся до магазину з проханням пояснити, як придбати потрібні деталі. Відповіді чекав кілька місяців, але все-таки дочекався і дізнався, що треба надіслати копії посвідчення про інвалідність та техпаспорта на автомашину. У липні 1987 року. Цього разу чекати довелося ще довше — до березня 1988 року. На превеликий подив, у листі знову вимагалося надіслати ті ж самі копії. Ну, подумав, чого не трапляється, надішлю ще раз. Та поки я їх оформляв у нотаріуса, надійшов ще один лист, у якому від мене вже вимагалася лише копія техпаспорта, зате в конверті я виявив... копію техпаспорта, яку надсилав раніше. Нічого не збагнувши, знову написав листа до магазину, в якому висловив своє обурення таким, м'яко кажучи, дивним методом обслуговування клієнтів. У Запоріжжі його отримали 24 березня цього року. Відповіді чекаю досі. А чекаючи, сушу голову над питанням: для чого ж, усе-таки, існує магазин посилочної торгівлі?

Г. ВЕЛИЧКО.

м. Ізюм Харківської області.

Мал. В. ГОНЧАРОВА

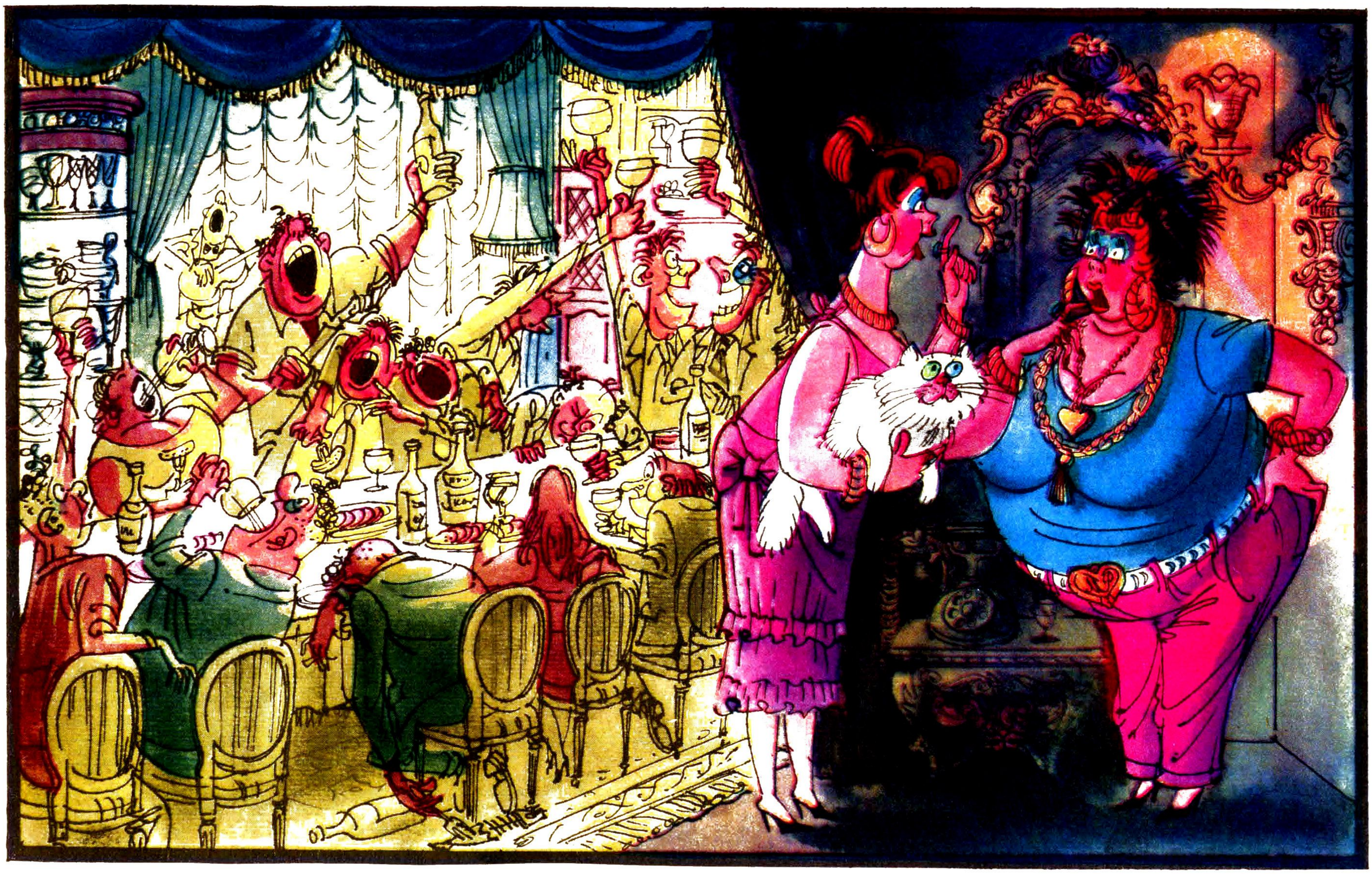

— З якого приводу гуляєте?
— Донька встигла з чоловіком розлучитися, перш ніж його посадили...

Місце під сонцем

ГУМОРЕСКА

Ох і народець пішов. Взимку їх із чотирьох стін не виштовхаєш, а влітку на робоче місце не заженеш. Зимової пори в курилці так, бувало, накадять цигарками, хоч сокиру вішай, але ніхто й не заїкнеться, що на свіже повітря хоче. Тільки ж но весною запахло — і вже в кабінетах пустка. А чого надвір рвуться? Звісно, побайдикувати.

Щоправда, шеф це зло викорчовує. Збереться чоловік п'ять-сім, то він їх швидко по робочих кутках розганяє. Робочий час — роботі!

Та хіба встежиш щоразу за ними. Тож на зборах оперативну групу створили, яка й слідкує за дисципліною.

Тепер лише поодинці дихають свіжим повітрям. Бачу, сидить Пилип Дрипа. Недопалок давно погас, а він, мов квочка, ніяк не покидає насидженого місця. Знічев'я вигрівається, вдихає весняний аромат. Куди поспішати? Хіба верстат простоює? Папери на столі міль не пожує.

А сонце ж не на налигачі, котиться, а стрілки годинника крутяться. За місяць, дивись, непомітно й на зарплату накрутять. Без зайвих зусиль. У нашій конторі ще ніхто не перетрудився.

О-о!.. Той ще не встиг лаву звільнити, а її вже Нонна Соломашко зайняла. Добре, що мене в оперативну групу ввели, за всіма можу прослідкувати. Ну, постривайте, ледацюги!

А чого Нонні тут вештатися? Не палить же. Ох, жінки, жінки... Враз розкусили тактику чоловіків: поодинці на лавочку — ніхто й уваги не звертає. О, вигрівається, мов кішечка, на сонечку. А якби отак із хронометром зафіксувати ті посиденьки, то ого-го!.. Хвилинна стрілка доганяє годинну. І калорії не витрачаються у сиднів. Хоч Нонні не завадило б схуднути. А на столі, мабуть, робочу обстановку створила, про людське око.

Еге, таки і їй набридло. Напевне, розморило. Побоялася, що засне. Сонячний сеанс гіпнозу. Сміхота...

Диви, уже Кирило Жмурик осідлав лаву. Ну, цей надовго. Півгодини угробить. Ото витягне цигарку, розминатиме її, потім у губах посмоктуватиме. Якогось перехожого попросить припалити (свої сірники економить). І весь — у думах...

Мізкуй, мізкуй. Легені вже кіптявою вкрилися. Думай не думай, а твого цигаркового бухикання і весняним сонцем не виженеш. Та це його, напевне, не хвилює. Служба йде — і досить. Ох і нудьгу ж навівають його посиденьки!..

І тут мені терпець уривається. Галопом зриваюся з підвіконня, м'ячем викочуюсь на подвір'я. Не діждетесь, щоб я комусь сьогодні поступився місцем під сонцем після Кирила...

Іван ТОКАРЧУК.
м. Камінь-Каширський.

НАОДИНЦІ З ДУМКАМИ

● *У декого ввічливість — це добре відредаговані грубощі.*

● *Еволюція: в комедії сміються над дурістю, в трагедії оплакують тих, хто сміявся.*

● *Чим більше у людини талантів, тим їй важче стати талановитою.*

● *Усі його перші спроби завжди були останнім шансом.*

● *Не розправляй крила у вузькому місці.*

● *Ставив свій голос на підлеглих.*

● *Зв'язував себе по руках і ногах власним язиком.*

● *Любив ставити питання не тільки руба, а ще й поперек горла.*

● *У заздрощах зайшов так далеко, що почав заздрити навіть чужому горю.*

● *Здобув власне обличчя лише в кімнаті сміху.*

Леонід СУХОРУКОВ.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— Не маєте права мене чіпати: я член товариства тверезості!

Мал. А. КОНОНЕНКА

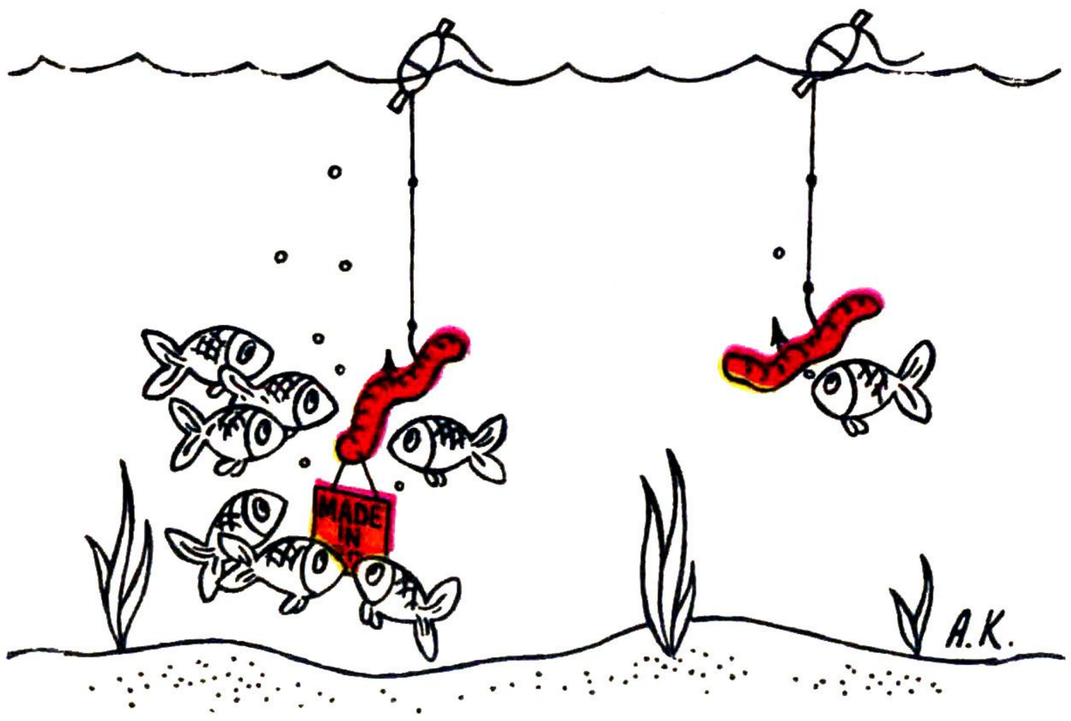

Без слів.

ЮНИЙ ДЕМАГОГ

Мал. А. БОРДУНІСА

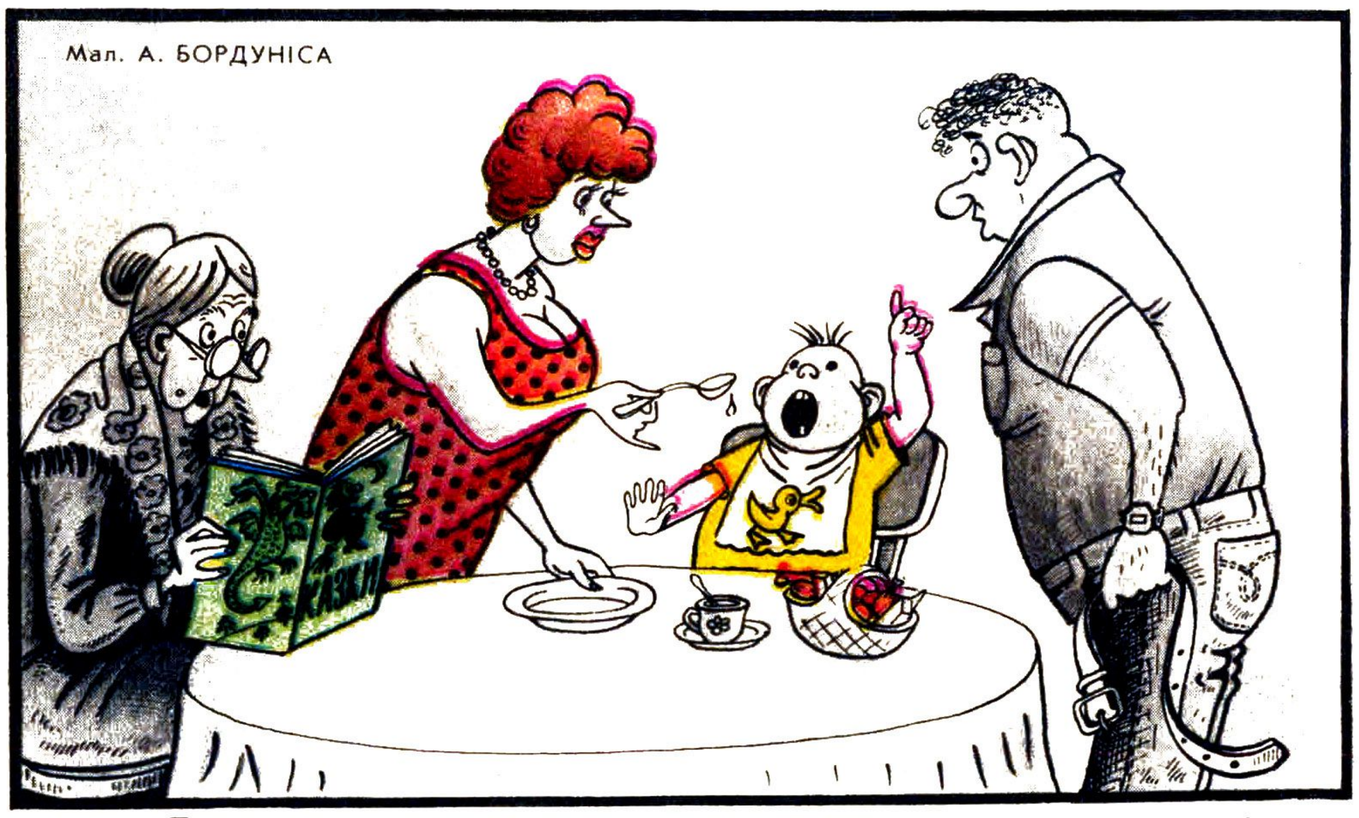

— Примушувати їсти манну кашу — це насильство над особою, яке межує з порушенням демократії, притаманним застійному періодові нашого життя!..

НАЙДОСТОЙНІШИЙ ПРЕТЕНДЕНТ

«У всьому шукай корінь»,— вчать мудрі люди. І я з ними майже повністю згоден. Згоден «майже», а не повністю, тому, що припускаю: Сергій Петрович Утманцев опинився на посаді директора Євпаторійського заготівельно-виробничого підприємства (скорочено — ЗВП) об'єднання «Кримвторресурси» цілком випадково, і те, що він перед цим працював другим секретарем Євпаторійського ж міськкому комсомолу, до нового призначення не має ніякого відношення. Правда, злі язики плещуть, що і в цьому не дуже престижному переміщенні проявилася традиція: комсомольським керівним працівникам, котрі «перезріли», намагаються підшукати хоч якесь керівне крісло.

Ну, що ж, нехай плещуть. Нехай базікають, буцімто і сам Сергій Петрович новим призначенням був вельми задоволений, бо де, мовляв, іще зосереджено стільки дефіциту, який прості смертні можуть виміняти лише на солідну кількість ганчір'я чи макулатури, а не простим — доступ набагато простіший...

Особисто я схильний спиратися на самий факт: 21 лютого 1985 року С. П. Утманцев зайняв кабінет директора ЗВП, витіснивши звідти свого попередника І. Ю. Агеєнкова.

А ось те, що з перших хвилин роботи на новій посаді Сергій Петрович незлюбив голову профкому, особисто мені було трохи незрозуміло. Звичайно, голова профкому мала один істотний недолік: вона була дружиною колишнього директора. Але з громадськими обов'язками справлялася, із службовими — також, отже, вивітрювати навіть дух Агеєнкових із ЗВП поспішати було не варто. Навіть з етичного боку, не кажучи вже про юридично-профспілковий.

Проте вже за кілька місяців, після адміністративно-психологічної обробки колективу, Агеєнкова розпрощалася з виборною посадою, передавши «портфель» О. В. Рижиковій, а ще за місяць потому — у травні — пробкою вилетіла з роботи.

У стані нерозуміння я перебував доти, поки не ознайомився зі списком претендентів на одержання житла. Агеєнкова була у ньому за номером першим. А Сергію Петровичу також дозарізу потрібна була квартира. Він навіть подав заяву до профкому з проханням взяти його на квартоблік, долучивши до неї довідку, яка свідчила, буцімто його ще 30 серпня 1984 року було взято на квартоблік у міськкомі партії. Щоправда, ця довідка не підкріплювалася рішенням міськвиконкому, бо його, рішення, не існувало в природі. Однак новообрана голова профкому задовольнилася поясненням Сергія Петровича, буцімто на міськкомі партії загальний порядок взяття на квартоблік не поширюється і міськкомівський список претендентів затвердження не потребує.

Наслідком директорових роз'яснень стало те, що його прізвище у списку кандидатів у новосели було видрукувано під номером першим. А за деякий час воно залишилося і єдиним, бо міськвиконком своїм рішенням перевів усіх «черговиків» заготівельно-виробничого підприємства у загальноміську чергу. Всіх, окрім директора. А в червні минулого року з міськвиконкому повідомили, що підприємству виділяється трикімнатна квартира.

Здавалось би, шлях до новосілля було відкрито. Але... Слухняна О. В. Рижикова на цей час пішла у декретну відпустку, і головою профкому колектив обрав слюсаря С. М. Воробйова. А він, прагнучи виправдати довір'я колективу, заходився досліджувати, чи немає у черзі таких, хто довше за директора чекає квартири і гостріше її потребує.

Довідавшись про таку підступність, Сергій Петрович викликав Воробйова до себе.

— Що ви там мудруєте? — суворо запитав він. — У нас є лише один претендент на квартиру.

— Хто?

— Я,— гордо підняв голову Утманцев і, діставши із сейфа свою квартирну справу, наказав: — Збирайте профком!

Проте, на превелике здивування Сергія Петровича, голова профкому не вигукнув по-армійському «Єсть!» і не побіг чимдуж виконувати вказівку.

— Ах, ви ще тут? — удавано здивувався директор. — Зі слухом у вас, очевидно, поганенько. Ну, що ж, підлікуємо. — І тут же видав наказ, понизивши С. М. Воробйову кваліфікаційний розряд з четвертого на другий.

Подібні «терапевтичні» заходи Сергій Петрович застосовує не вперше. За час його директорування з підприємства розбіглося дві третини штату. Жодного разу не виконано плану. Умов для праці і відпочинку ніяких, зате грубощів від нього підлеглі наслухалися — далі нікуди.

Приїздили і приходили перевіряючі. З міськкому партії, з об'єднання «Кримвторресурси». Уважненько вислуховували скривджених. І на цьому все гасло. С. М. Воробйову, правда, четвертий розряд повернули.

...А Сергій Петрович Утманцев тим часом готується до новосілля.

А. ЖИТНИК.

Кримська область.

ПЕРЕЧНИЦЯ

Жертви роздумів

Брати Мільштейни роз'їхалися з батьками і за обмінним ордером поселилися в будинку 6-Б по вулиці Волоській. Невдовзі туди ж переїхала дружина молодшого брата Надія Грабовська, і у двокімнатній квартирі № 12 згаданого будинку «Б» стало повних дві сім'ї загальною кількістю шість чоловік.

А тут — радість: будинок пішов на відселення, і Подільський райвиконком м. Києва спішно запропонував його мешканцям ордери на нові житла. Поспішність пояснювали тоді майже фантастичною кількістю квартир, які потребували негайного заселення. Двом сім'ям із дванадцятої квартири виділили чотирикімнатну квартиру, від якої вони, пороздумувавши нетривалий час, відмовилися: кожній сім'ї, природно, схотілося жити окремо.

А тут — прикрість: поки вони роздумували й поки інші пожильці відселялися, виконкомівцям отого нетривалого часу вистачило для того, щоб дійти висновку: сталася помилка, і частина «Б» будинку № 6 відселенню не підлягає. Підлягають же частини «А» і «В», оскільки той будинок має аж три частини-літери. Отак і стали шестеро мешканців дванадцятої квартири жертвами власних роздумів.

А тут — новина: виконком передав будинок № 6 в оренду інституту електродинаміки, і, таким чином, нині мешканці злощасної квартири живуть фактично в установі. Само собою, квартирою номер дванадцять ніхто займатися не хоче, і те, що дах протікає, стіни відсиріли і покрилися пліснявою, уже третій рік є особистою проблемою невдах-роздумувачів. Так само, як і проблема їхньої житлової перспективи.

В. ВОЛИНЕЦЬ.

м. Київ.

Мал. О. ГУЦОЛА

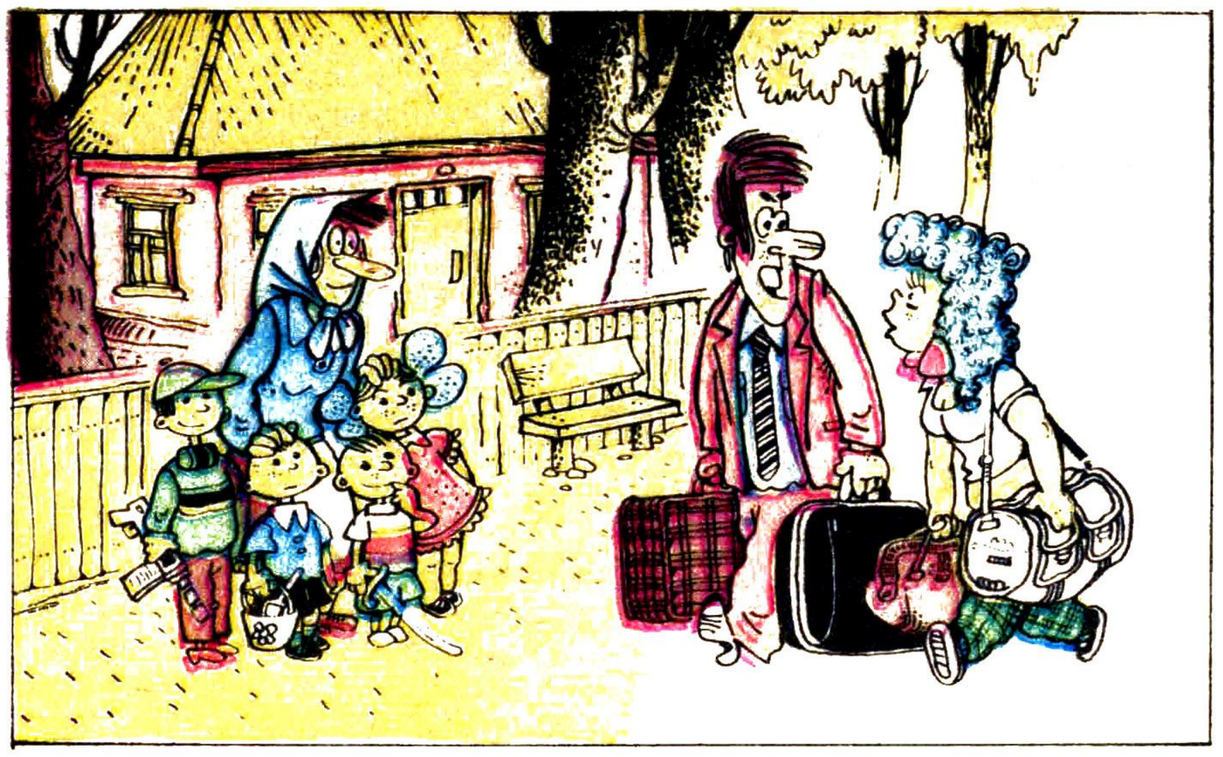

— Ти точно пам'ятаєш, що у нас четверо дітей?

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

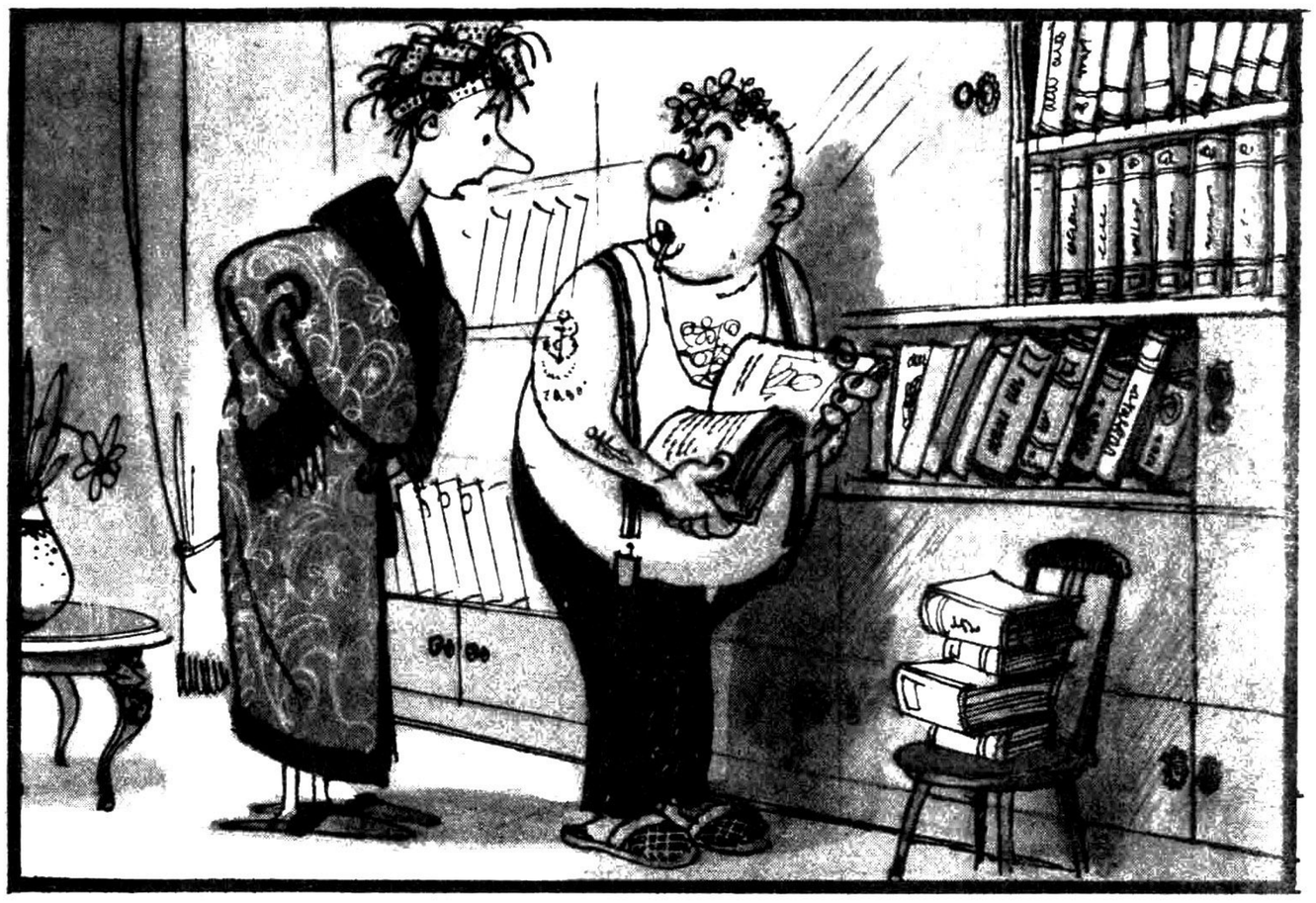

— Звідки у нас ця книжка? Я не бачу тут жодного бібліотечного штампа.

ДОРОГУ —

МОЛОДИМ

Керівник наш, слава богу,
Молодим дає дорогу.
Тільки так, щоб по дорозі
Завжди йшли вони в обозі.

Григорій КОРНІЄНКО.

с. Журавлиха
Ставищенського району
Київської області.

ПАСІКА в облозі

Через надмірне застосування отрутохімікатів гинуть бджоли. Якщо справи так підуть і далі, доведеться думати, як зберегти бджіл від цілковитого винищення як виду.

(З газет).

Навесні Хома Тополя
Ставив пасіку в саду.
Агроном під'їхав з поля
І вказівку дав таку:

— Діду, бджіл не випускати!
Ми тут будемо три дні
Розсівати хімікати,
Тож дивітеся мені...

Насувалася облога
Ще й з плантацій буряків:
У колгоспі «Перемога»
Узялись труїть жуків.

Телеграму аж до хати
Принесли від голови:
«Будем бризкать хімікати,
Закривайте бджоли ви».

І примчався до Тополі
Ще й гінець із «Маяка»:
— Поливаємо у полі
Колорадського жука!

А за ним з колгоспу «Дружба» —
Із сусіднього села —
Прибула уся хімслужба
І такий наказ дала:

— Закривайте, діду, бджоли,
Щоб не трапилось біди,—
Біля клубу й біля школи
Ми оббризкуєм сади.

Ще й розписку вимагали
Від Тополі кожен раз:
Ми, мовляв, попереджали,
Не тримайте ж зла на нас!

Ціле літо випускати
Бджіл не може дід Хома.
Тільки ж чим їх годувати?
Цукру в діда вже нема...

В луках трави вже посохли,
Відцвіли усі гречки,
Бджоли з голоду подохли,
Залишилися... жуки.

Микола ПРЯДКО.

м. Київ.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

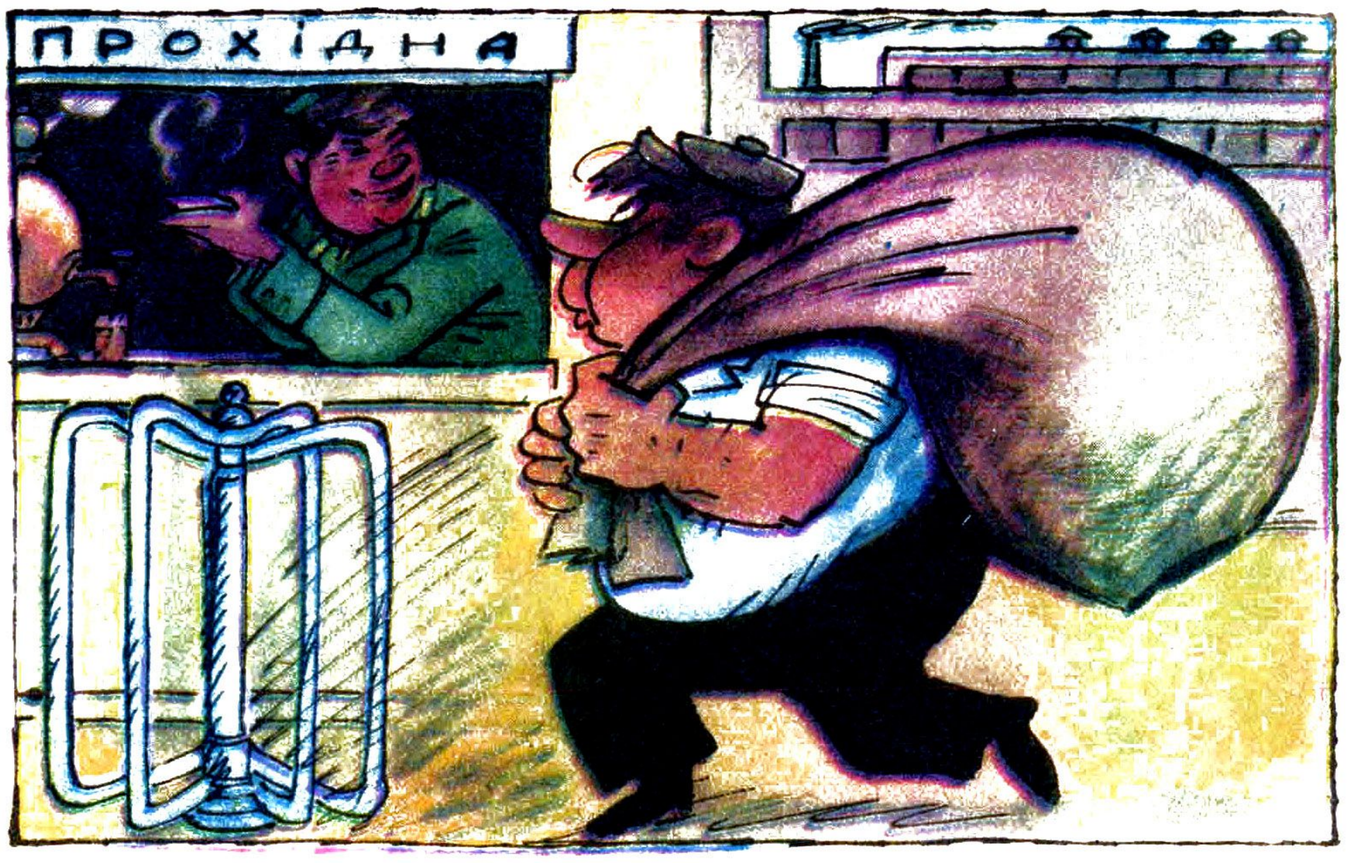

— Знову щось тягнеш? Дивись — попадешся...

Друже перче!

У нашому будинку по вулиці Московській, 41/8 міститься гастроном № 237. От ми б і хотіли, щоб адміністрація його усім мешканцям осель, чиї вікна виходять на підсобні приміщення торговельного закладу, щороку вручала безкоштовні путівки на курорт.

Оскільки жити спокійно біля тих підсобок практично неможливо. Щогодинно гупає підйомник, над барикадами із порожніх ящиків постійно, мов літаки, гудуть мухи, а від диму вантажних машин, що підходять мало не під квартирки, можна вчадіти.

І всі ці незручності компенсував би курорт. Бажано, аби адміністрація гастроному видала путівки саме у ті оздоровчі заклади, де лікують нервову систему.

КАНДИДАТИ НА ПУТІВКИ

м. Київ. **на наступний курортний сезон.**

Підряд

БАЙКА

Одного разу Лебідь, Рак і Щука
Підряд бригадний вирішили втнуть,
Домовившись утрьох —
нехитра штука —
Тягати воза скрізь, куди пошлють.
Послали їх у поле гній возити.
Потрібне діло, що там говорити!
Отож впряглися.
Рак бадьоро свиснув —
Враз кожен піднатужився, натиснув,
А позаяк при силі всі були,
То легко з місця воза потягли.
Вже дві версти
чи й більше відмахали,
Аж раптом:
— Стій!!! —
сердито пролунало. —
Вам хто дозволив цей підступний трюк?! —
Накинувсь на підрядчиків Вислюк. —
Ви тут наробите такого,
дай вам волю!..
Ні, я цих непорядків не дозволю!
Мовчать!!!
А як без крику і без лайки —
Є циркуляр відомий,
в формі байки,
Підписаний ще Глібовим Л. І.,
Щоб ви цей віз урізнобіч тягли.
Тож і тягніть — хто вгору,
хто в ставок,
Бо не було ще інших вказівок!
...Розпався зразу ж
дружний той підряд.

* * *

О, в нас іще при силі бюрократ.

Микола БІЛОКОПИТОВ.

Мал. В. ТИЛЬМАНА

— Тепер нам міліція на страшна, аби тільки прикордонники не причепилися...

Друже перче!

Певно, найактивніше у боротьбу за тверезість включився Бердичівський завод безалкогольних напоїв. Він вирішив відбити у своїх земляків будь-який потяг до пляшки. А тому налагодив виробництво безалкогольного коктейлю «Бердичівський сюрприз», який, до речі, справді є сюрпризом. Оскільки пляшка цього напою має здатність, немов бомба, вибухати в руках споживача.

Я ще розумію, якби така «підривна» діяльність велася проти любителів зеленого змія. Тільки, скажімо, примірився розпити пляшку горілки чи вина, а вона візьми та й вибухни! Але ж, як мені здається, коктейль «Бердичівський сюрприз» купують якраз прихильники тверезого способу життя. Чи, може, я помиляюсь?

Б. СТУЖУК.

Житомирська область.

ЕХ, ДОРОГИ!..

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Добра пшеничка вдалася...

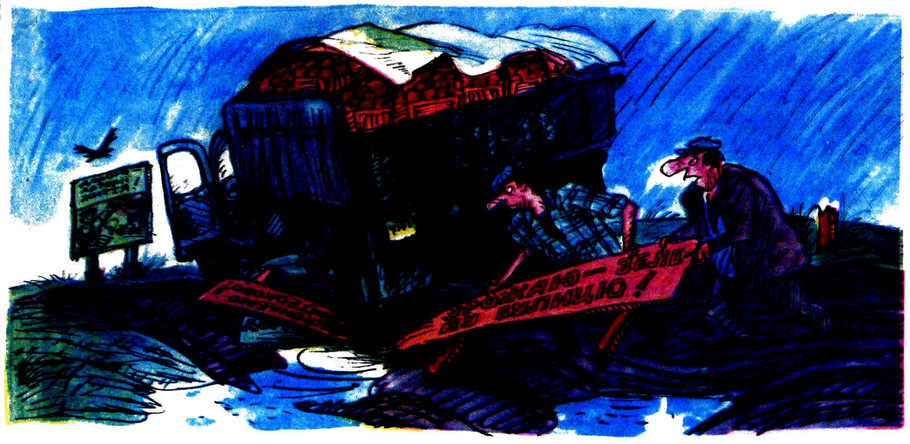

— А ще кажуть, що наочна агітація нікому не потрібна.

НОВИНИ З ПИТАНЬ ТЯГАНИНИ

Через двері — не ходити

Певно, у будь-якому місті таку вказівку можна було б сприйняти за жарт, але тільки не у Миколаєві. Там питання входу-виходу інколи беруть під такий контроль, що миша не прошмигне.

Приміром, громадянка Н. І. Ященко, власниця частини будинку по вулиці Пушкінській, 18 у свої шістдесят вісім років заходить і виходить із власної хати... через вікно. Не з власної ініціативи, не заради оригінальності займається бабуся цією «віконною» акробатикою, а згідно з рішенням № 580 від 4.11.1981 р. виконкому Центральної районної Ради народних депутатів.

Спочатку, правда, все у неї було, як у людей. У 1976 році Н. І. Ященко купила за згаданою адресою частину будинку і мала тоді аж два виходи: один — на вулицю, а інший, спільний із сусідами,— у двір. Трохи згодом сусіди прибудували собі веранду, і тепер, щоб вийти у двір, громадянка Ященко мусила вже ніби порушувати чужу територію.

Щоб не завдавати сусідам незручностей, Н. І. Ященко знайшла, на її думку, цілком законний і простий вихід із ситуації: на місці одного з вікон прорубала двері на закріплену за нею частину двору.

Але це чомусь не сподобалося начальнику обласного об'єднання «Миколаївриба» Пішеніну та його родичу Гуляєву, які проживають у тому ж дворі, тільки в іншому будинку.

Своє незадоволення вони письмово виклали виконкому Центральної районної Ради народних депутатів. І народилася ота постанова, зміст якої коротко можна передати так: «Через двері у двір не ходити». Двері негайно замурували.

Але поки був вихід на вулицю, Ященко ще якось мирилася з такою незручністю. Коли ж у 1984 році вона через певні обставини продала частину свого житла, цей вихід відійшов до нових сусідів.

Отут і почалося найцікавіше. З одного боку, ніхто не сумнівається, що людині потрібно мати двері, щоб вийти з хати, а з іншого — є рішення райвиконкому «Через двері не ходити».

Що ж робити? А те, що всі роблять: вибравшись через вікно, рушила жінка по інстанціях. Довго ходила вона, але безрезультатно. Уже й керівний колись сусід Пішенін став простим радянським пенсіонером, проте його незадоволення й досі, як би то сказати, залишається «при ділі». Четвертий рік Центральний райвиконком веде своєрідне змагання із старою жінкою: вона відкриває вихід з хати, а його іменем закону замуровують.

Мало того — у 1985 році проти Ященко двічі порушувалася кримінальна справа, і двічі районний відділ внутрішніх справ припиняв їх, оскільки в бажанні Ніни Іванівни ходити, як і всі люди, через двері ніякого криміналу не знаходилося.

23 вересня 1986 року архітектурно-планувальне управління Миколаївського міськвиконкому зробило висновок, що Н. І. Ященко має право на окремий вихід з хати і при цьому не потрібна згода сусідів, оскільки він нікому не заважає. Такого ж висновку дійшов і юридичний відділ Миколаївського облвиконкому. Врешті-решт, 6 листопада минулого року і прокуратура міста опротестувала рішення Центрального райвиконкому.

Здавалося б — усе ясно, усе зрозуміло. Але... навіть такі поважні інстанції «не пробили» виходу з бюрократичного лабіринту. Більше того, він став ще заплутанішим, бо несподівано і народний суд Центрального району, і міськвиконком також винесли рішення — Ященко через двері не ходити.

Востаннє жеківські молодці швиденько (таку б оперативність при виконанні заявок трудящих) замурували двері у вересні 1987 року. З того часу Н. І. Ященко ходить через вікно.

20 жовтня 1987 року, не інакше як для того, щоб переконати Ященко, буцімто іншого виходу у неї немає, секретар облвиконкому М. Ф. Вовченко листом, за № 1514 повідомив її: «Розглянувши матеріали справи, члени виконкому прийшли до висновку рішення Центрального райвиконкому не відміняти, про що Вас було поставлено до відома».

Бачите, як багато можна вмістити у коротенькому листі: і вишуканість канцелярської форми, і діловий лаконізм, і безкомпромісність.

Але старій людині не до милування вишуканою словесністю канцелярій, їй двері потрібні.

У розмові по телефону із заступником голови Миколаївського міськвиконкому Капітоліною Леонідівною Ковальською я попросив її ще раз розібратися у цій, здавалось би, дріб'язковій справі, яка, проте, розбухла у здоровезний бюрократичний клубок. Капітоліна Леонідівна пообіцяла розібратися і повідомити редакцію. Повідомлення ми не дочекалися.

Я. КОРОЛЕВИЧ.

Страшне перо не в гусака...

«Правда, на 4-й хвилині Баховський міг забити гол, та влучив головою у ворота».

(З ровеньської обласної газети «Зміна»).

Надіслав М. ДРОБИШ.

«Дніпропетровське виробниче об'єднання кондитерської промисловості пропонує організаціям, кооперативам і населенню МІШКИ ДЛЯ ЦУКРУ РОЗМІРОМ 100×70 см. Оплата — за готівку і по перерахуванню».

(З дніпропетровської обласної газети «Зоря»).

Надіслав В. СТАРЧЕНКО.

«Для правильного обліку свиней запровадити таку систему. Ранком народилося порося, на вечір воно повинно бути у бухгалтера».

(З протоколу).

«В районі склалася думка, що у вашому колгоспі велику кількість врожаю розікрали. Так давайте цю думку реалізовувати в цьому році».

(З протоколу).

Надіслав С. ЯКУБИШИН.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

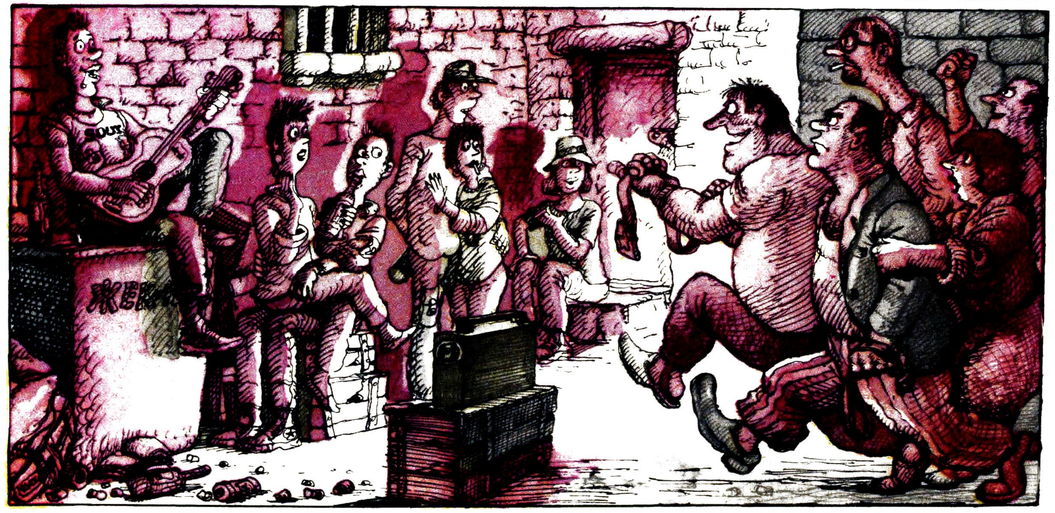

— Ти диви, наші предки теж створили неформальне об'єднання!

На галяву зірка впала

Чи вітри так нуртували,
Чи громи так лютували,
Що струсили з неба вмить
Гожу зірку, що горить.
Зірка хмари проорала,
На галяву в лісі впала
І потрапила на пень,—
Стало ввечері, як вдень.

Просять білку білченята:
— У дуплі в нас темна хата,
В ній удень, як уночі,
Й живемо ми, як сичі.
Нам би зірку до оселі,
Та підвісити до стелі,
Щоб читали білочки
В «Перченяті» казочки.

В лігві вовк вовчисі каже:
— Нам ця зірка — діло враже,
Примостилася на пень,
Стало ввечері, як вдень,
Зовсім темряви нема —
Зловиш зайця тут чортма.
Я з лопатою рушаю —
Зірку в землю закопаю.

Мовить лисові лисиця:
— Мабуть, курка тобі сниться,
А тут зірка впала з неба,
Щось робити з нею треба.
Швидше джинси одягай,
Та й по зірку через гай.
Ми її в сільських дівчат
Проміняєм на курчат.

Та бобер, що мимо йшов,
Першим зірку ту знайшов.
В сто щаблів зробив драбину,
Обіпер аж на хмарину,
Виліз в небо з молотком
Й зірку там прибив гвіздком.
Бо вона моя й твоя —
Хай для всіх завжди сія!

Олег ГОЛОВКО.

ЛАСУН

Михасик уклався в ліжко, але йому не спиться.

— Мамо, ще хочу цукерки.

— Не можна багато їсти солодкого. Спи, бо як будеш таким настирливим, я тобі дам прочухана.

— Мамо, а як будеш нести прочухана, то приходиш і цукерку, добре?..

Анатолій ВИСОЦЬКИЙ.

ДРУГ

Мухи так бичка обсіли,
Що терпіть немає сили.
Від хвоста до самих вух
Відбивається од мух.
А рябесеньке курча
Збоку мух отих вивча.
А тоді погляне скоса,
Підплигне й дзьобає з носа.
То в бичка — найкращий друг,
Що ганяє клятих мух.

Григорій ГАРЧЕНКО.

ЗНАЙОМА РІЧ

Ходить Юра з татусем
Перший раз по зоопарку...
Ну й цікаве тут усе:
Мавпи, страуси, цесарки...

Смика татка за рукав:
— А то хто, що видно ребра?
Татко з усміхом сказав:
— Африканська, синку, зебра.

Бачив Юра там слонів,
Лева, тигра, бегемота...
Раптом оленя уздрів —
З подиву роззявив рота.

Придивився до нього він,
Вражений, кричить до тата:
— У коня на голові
Наша вішалка з кімнати!

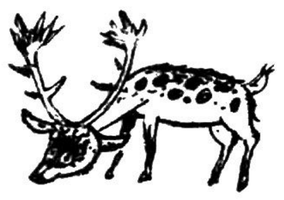

Степан ГРИЦЕНКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ПЛАНЕТА КАЗОК — 8 — ПО ЩУЧОМУ ВЕЛІННЮ

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Казала ж тобі, що бабуню треба заздалегідь готувати до таких відеофільмів.

(«Перець» № 1)

«РЯТІВНЕ КОЛО»

«Хто стукає, тому відчиняють»,— це прислів'я Владилен Григорович Корнієнко згадав відразу, як за цілий букет порушень і зловживань позбувся посади начальника експериментального, проектно-конструкторського і технологічного бюро «Будпластик». А згадавши, почав шукати потрібні двері. І через кілька місяців знайшов. Заступник голови правління Укрсільбудіндустрія» — керівної щодо «Будпластика» інстанції, на підставі якого т. в. о. начальника об'єднання В. А. Буримчук видав наказ на зміну наказу, після чого В. Г. Корнієнко відбув на Далекий Схід уже не як звільнений з роботи за порушення та зловживання, а «у зв'язку з переходом на іншу роботу».

Як повідомили редакції голова правління Укрсільбудіндустрія В. І. Череп та секретар парткому К. П. Горобець, фейлетон розглянуто на засіданні партійного комітету Укрсільбудіндустрія. За перевищення своїх повноважень, грубе порушення трудового законодавства заступнику голови Укрсільбудіндустрія В. М. Хорозову оголошено догану. Таке ж партійне стягнення одержав начальник відділу кадрів об'єднання «Укрсільбудіндустрія» А. Ф. Чередниченко — за безпринципність і несумлінне ставлення до виконання службових обов'язків. Начальнику об'єднання М. Г. Дяченку суворо вказано на незадовільний рівень роботи з кадрами. Звернуто увагу секретаря партбюро «Укрсільбудіндустрії» Л. В. Полуляха на недостатній контроль за роботою керівництва об'єднання у вирішенні кадрових питань. Товаришам Дяченку і Полуляху доручено проінформувати партійну організацію і керівництво «Головямбургнафтогазу», де тепер працює В. А. Буримчук, про допущені ним порушення трудового законодавства.

(«Перець» № 7)

«ПОНЧИКИ І ТЕРИКОНИ»

Після відомого указу про легалізацію тверезого життя на підприємствах громадського харчування відділу робітничого постачання виробничого об'єднання «Укрзахідвугілля» різко зросли витрати дріжджів. Виходячи з цього, автор фейлетону висловлював припущення, що частина їх потрапляє на підпільні гуральні, де виготовляються напої домашньої роботи.

На фейлетон редакція одержала відповіді зі Львівського обласного управління внутрішніх справ і об'єднання «Укрзахідвугілля». З них випливає, що подібне трапилося через занедбаність обліку, відсутність контролю за витрачанням дріжджів, внаслідок чого і виникла нестача.

Наказом по відділу робітничого постачання 15 керівників підприємств громадського харчування, 13 бухгалтерських працівників і 55 матеріально відповідальних осіб покарані в дисциплінарному порядку. З винних стягнуто понад 16 тисяч карбованців.

Паралельно міліція посилила боротьбу із самогоноварінням, що дозволило виявити 403 домашні гуральні. За дрібні крадіжки і спекуляцію дріжджами притягнуто до адміністративної відповідальності 38 чоловік.

«МІЛІЦЕЙСЬКИЙ МАЙОР І ЧУЖИЙ ПОМІДОР»

Шукаючи докази кримінальної діяльності місцевих заготівельників, старший слідчий Борщівського райвідділу внутрішніх справ майор В. С. Демчан вилучив у кількох здавачів сільгосппродукції талони, за якими вони мали одержати в касі заготконтори гроші. І так надійно підшив їх до справи, що навіть через рік люди змушені були оббивати пороги майорського кабінету, упрошуючи повернути талони, щоб пред'явити їх у заготконтору. Про цю учбово-показову тяганину і йшлося у фейлетоні.

Начальник Тернопільського обласного відділу внутрішніх справ І. П. Колесник і заступник начальника слідчого відділу обласної прокуратури В. П. Гориневський повідомили, що за несумлінне ставлення до розслідування кримінальної справи, допущені при цьому тяганину і порушення кримінально-процесуального законодавства В. С. Демчану оголошено догану. Здавачам виплачено належні їм гроші.

«ПО ЗАМКНЕНОМУ КОЛУ»

Через неузгодженість дій залізничників вагон з вантажем, відправлений з Полтави до Харкова, кілька днів мандрував за маршрутом Одеса — Полтава — Харків і навпаки, подолавши понад дев'ять тисяч кілометрів, що, звісно, обійшлося державі в копієчку.

Після виступу Перця Південна транспортна прокуратура і пасажирська служба Південної залізниці з'ясували, що мандрівку спричинили заступник начальника станції Харків-пасажирський т. Майстренко і завідуюча сортувальною платформою т. Лихоманова. За незадовільну роботу багажного відділення, несвоєчасне вивантаження багажа їх обох звільнено з посад. Окрім того, з Я. В. Майстренка стягнуто 285 карбованців у рахунок часткового відшкодування збитків.

«І ЗНОВУ БІЙ...»

Житель міста Готвальда Харківської області Б. Ворона мав необережність придбати диван виробництва Харківської меблевої фабрики № 4, після чого змушений був понести додаткові матеріальні витрати, пов'язані з листуванням із бракоробами. Оскільки бажаного результату воно не дало, громадянин Ворона купив ще один конверт і вклав у нього листа до Перця, який ми опублікували.

На замітку відгукнулися дирекція фабрики і Харківський міський комітет народного контролю. Диван Б. Вороні оперативно замінили. Окрім того, за несвоєчасне проведення гарантійного ремонту дістали догани начальник цеху № 4 Л. І. Мірошниченко, інженери відділу технічного контролю М. В. Стрельник та С. Б. Кос. Їх позбавлено місячних премій.

Гумор наших побратимів

Марсель САЛІМОВ

ВПІЗНАВ!

Мій друг великим чином став.
До кабінету — двері-арка:
Я три години простирчав,
Впустила поки секретарка.

Ввійшов, вклонився чемно так,—
Холодний погляд зустрічаю
І, щоб налагодить контакт,
Про себе так ось натякаю:
— Вітаннячко від земляків!
Дитинство забувать не варто:
Аж десять бо шкільних років
Стояли поруч наші парти...

Він мимо поглядом закляк:
Про щось чи думає, чи мріє.
«Та ж він,— відчув я переляк,—
На втрату пам'яті хворіє!»
— А пам'ятаєш інститут —
Як ти шпаргалив, шалапуте...
А наш гуртожиток «Салют»...
Хіба це можна все забути?

Згадай-но роки молоді!..
Та хай вже... Час за діло братись:
Я — з перевіркою...
Тоді
Схопився він, щоб розцілуватись!

З башкирської переклав
Володимир ЧУБЕНКО.

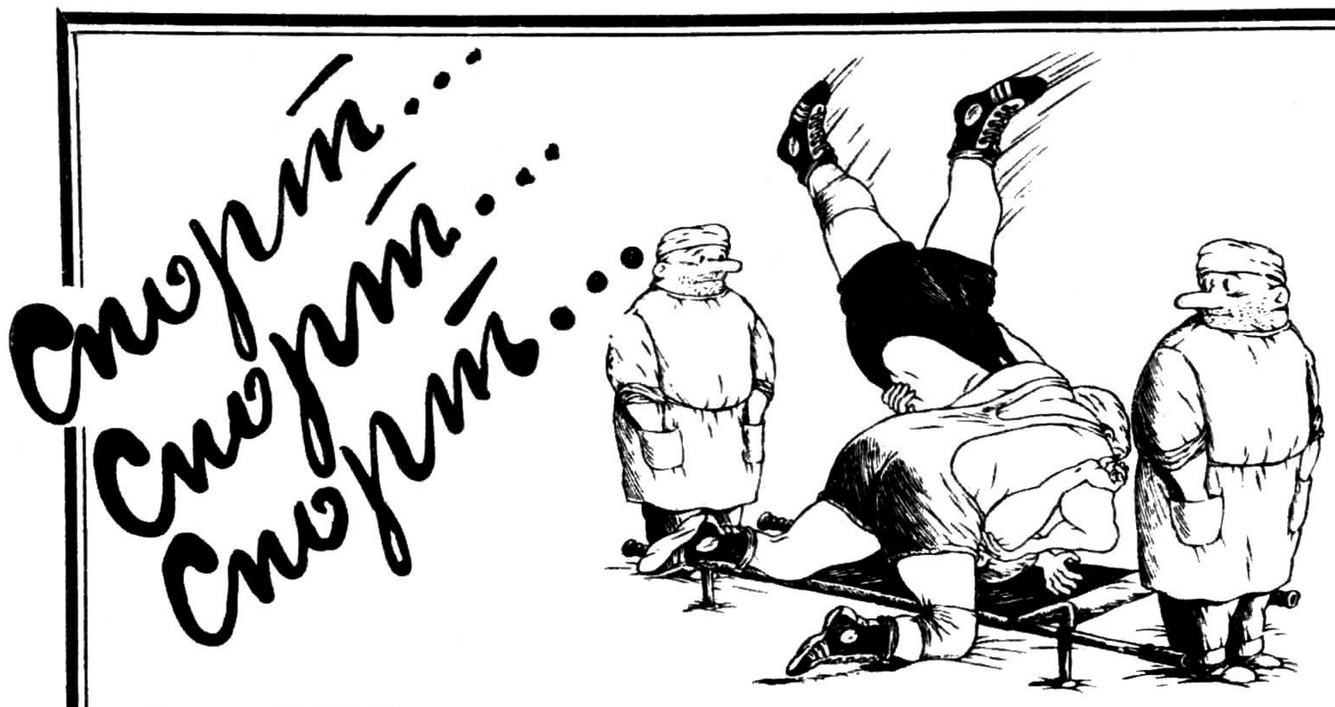

Без слів.

Малюнки Ю. КОСОБУКІНА

Без слів.

Без слів.

Без слів.

Без слів.

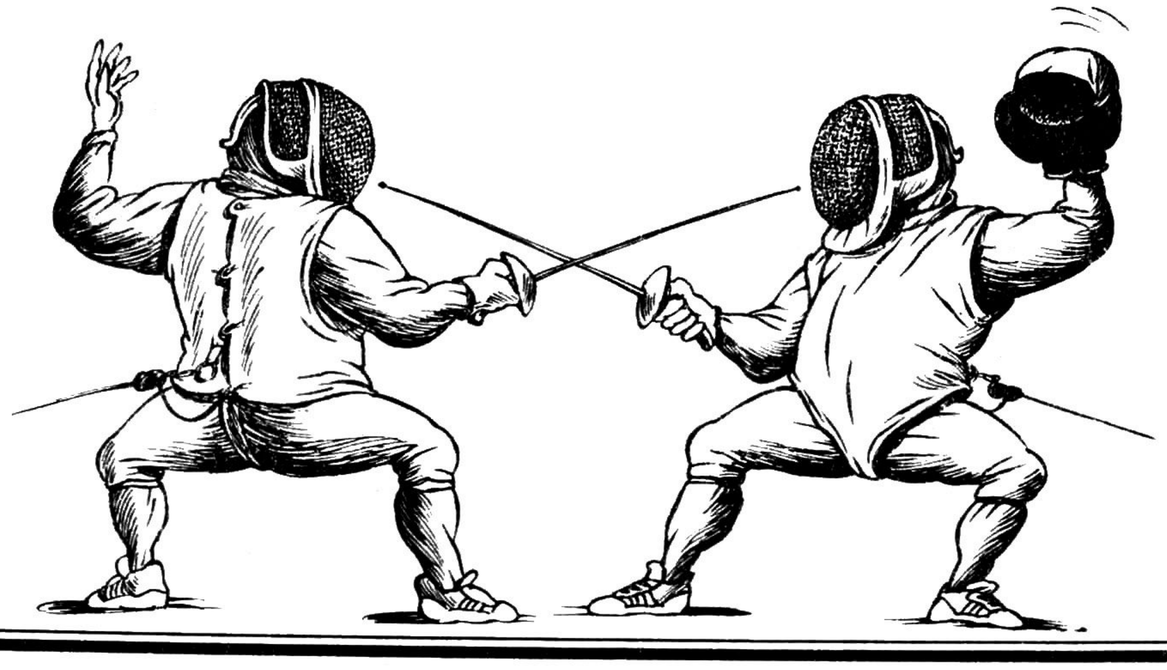

Без слів.

Карлики і ГУЛІВЕРИ

ГУМОРЕСКА

«...Подумайте тільки: всього лише карлик, а який високий авторитет! У голові не вкладається! По-науковому кажучи — ні в які ворота не лізе! Де це бачено, де це чувано? Усій широкій громадськості нашого під'їзду неозброєними очима видно, що це — вражаюча невідповідність. Та й потім: за які такі заслуги? За якими такими інструкціями недоросткам дозволено мати повнометражний авторитет?! Я вважаю, що це серйозне упущення наших відповідних органів. У той час, як ми — широковідомі в нашому під'їзді особи високого польоту,— закінчивши курси по підвищенню духовного потенціалу, не шкодуючи себе, керуємо низами, не покладаючи, як кажуть, рук, гортаємо папери, тижнями не виходячи з-за своїх столів та даючи підлеглим цінні вказівки; так ось у цей час якийсь там рядовий карлик, куцак, ліліпут тихцем здобуває собі персональний авторитет, що не відповідає ні його скромній посаді, ні — що головне — його маленькому зросту. Не інакше, як по блату, по-науковому кажучи, дав комусь на лапу.

Заявляю з усією відповідальністю й рішучістю, на яку тільки здатний: широка громадськість не потерпить подібного свавілля деяких карликів, вона рішуче протестує! Треба негайно перевірити, а яке у нього минуле, хоч я наперед упевнений і без перевірки: темне. Тож від імені найширших кіл громадськості нашого під'їзду, котрий успішно бореться за третє призове місце по чистоті, вимагаю прислати високопоставлену комісію і розібратися. Тобто, рішуче й безкомпромісно, відповідно до росту того вискочки, вкоротити карлику авторитет на п'ятдесят процентів. Бо інакше я буду змушений сигналізувати у всі найвищі інстанції. Я цього так не залишу! Я наведу порядок! Я виведу нечистих хапунів високих авторитетів на чисту воду! А заодно з ними і тих, хто прикриває це неподобство!» — з листа одного гулівера.

І гулівери послали комісію.

І це вже п'яту чи сьому... Ні, здається, восьму.

І ось що написала комісія у своєму висновку:

«Факти, наведені в листі гулівера, після ретельної перевірки і на цей раз повністю не підтвердились: карлик цілком заслужено володіє високим авторитетом.

У зв'язку з цим комісія вжила таких заходів: порадила карлику про всяк випадок зменшити висоту свого авторитету на 50%».

А що вдієш — навіть гулівери (навіть найвисокопоставленіші, навіть ті, котрі входять до складу найавторитетніших комісій) теж бояться кляуз.

Валентин ЧЕМЕРИС.

м. Дніпропетровськ.

ОСТАННЄ ПОВІДОМЛЕННЯ

— Що з тим радіо робити? —
Дід почав розмову. —
Трохи щось побурмотіло
Й заніміло знову!

Хитрувато внук примружив
Очі променисті:
— Діду! А казав же диктор:
Це — останні вісті.

Валентина СТЕПАНЕНКО.

Безпомилковий Сергій Михайлович

Заздрю людям, які ніколи не помиляються!

Скажете, немає таких людей?

Є вони, є

Візьмемо того ж таки Сергія Михайловича Дмитренка, до недавнього часу — директора Менського райпобуткомбінату. У кадрових, скажімо, питаннях так руку набив, що варто йому тільки глянути на людину — і вже бачить, чого вона варта.

Глянув він отак років зо три тому на Світлану Іванівну Пушкар, інженера з техніки безпеки в сільськогосподарському виробництві,— і зрозумів: кращого майстра для Березнянського будинку побуту йому не знайти. І хоч між її технікумським дипломом і пошиттям блузок та стриженням голів — відстань не менша, аніж, скажімо, між Москвою і Меною, Сергія Михайловича ця невідповідність анітрохи не схвилювала. Не святі, подумав собі, горшки ліплять. А щоб і інших переконати у цій своїй впевненості, закріпив оту тезу наказом, який давав право С. І. Пушкар до ставки майстра щомісяця докладати у свій гаманець ще й 25 карбованців надбавки за високу кваліфікацію.

А що відстань від Мени до Москви — не така вже й далека, то і в цьому Сергій Михайлович, уявіть собі, зовсім не помилився. Але це буде згодом, коли директор з майстром Березнянського будинку побуту з'їдять півпуда солі, після чого директор уже без солі з'їсть свою ставленицю. А вона дійде у своїх скаргах на нього аж до білокам'яної.

А поки що новоспечений майстер справ побутових розвинула бурхливу виробничу діяльність, яку, одначе, не всі схвалювали. Та що там усі, коли сам Дмитренко протегував Світлані Іванівні! І над нею ще й досі світило б ласкаве службове сонечко, якби одного разу на стіл директорові не лягла доповідна С. І. Пушкар про те, що в приміщенні підвідомчого їй підприємства — вибачайте, холод собачий. І швеї, разом з годинникарями й перукарями, категорично його не витримують.

Сергій Михайлович, правда, й тоді не надав особливого значення цьому несподіваному демаршу своєї підлеглої і спокійнісінько засунув ту доповідну в довгу шухляду. Проте Світлана Іванівна пішла ще далі. Одного прекрасного дня вона — яке зухвальство! — допустила до свого службового телефону когось зі своїх співробітників, щоб ті безсоромно «накапали» на нього, їхнього директора, у вищу інстанцію: мовляв, начальникові нашому — глибоко начхати на те, що ми чхаємо, кашляємо й температуримо в холодних приміщеннях...

Отут уже Сергій Михайлович, з властивою йому безпомилковістю, зрозумів, що настав час діяти. І народився наказ, у якому «за систематичне невиконання виробничого завдання Будинком побуту, за невиконання службових обов'язків» і так далі майстрові С. І. Пушкар було оголошено догану. Так би мовити, поздоровлення з новим, 1987-м роком. А ще через два місяці її звільнили за скороченням штатів.

Так що ж, скажете, помилився Сергій Михайлович у своїй кадрі?

Анітрохи. Просто розмислив логічно: якщо команда на кораблі зчиняє бунт, треба негайно знешкодити призвідника. Правда, при цьому дещо захопився, бо переступив межу трудового законодавства: скоротив не саму посаду, а тільки людину, яка її займала. І невдовзі, за вимогою юриста облпобутуправління, Пушкар довелося поновити. З гордим виглядом переможця вона повернулася в побутові пенати.

Проте найближчим часом директор знову довів, що не помиляється як у людях, так і в своїх діях. Приводу шукати не довелося — він сам знайшовся. Районний комітет народного контролю раптом зацікавився подіями більш як піврічної давності і встановив, що у жовтні 1986 року Пушкар дозволила собі привезти з будинку побуту для власного дому сотню-другу кілограмів вугілля, ще й за транспорт не заплатила. І на цій основі від директора побуткомбінату зажадали звільнити її з посади майстра.

Отак! Сергію Михайловичу навіть пальцем не довелося поворухнути, а тільки підкоритися рішенню комітету. Із записом у трудовій книжці про втрату довір'я його колишня підлегла знов залишає побутову стезю, повністю переключившись на літературну працю у жанрі скарг, заяв і пояснень.

У Мені я був уже, як зафіксував бухгалтер райпобуткомбінату Ф. П. Портной, 71-м перевіряючим. І, сподіваюся, не останнім.

Отож — заздрю людям, які ніколи не помиляються! У тім числі й заступникові начальника Чернігівського обласного побутуправління С. М. Дмитренку, куди він не так давно пересів із крісла директора Менського райпобуткомбінату. Я поздоровляю його з новим призначенням і заздрю його несхитній упевненості, з якою він, віриться, й далі проводитиме кадрову, організаційну та всіляку іншу роботу, але вже у значно ширшому, обласному масштабі. І якщо так — я спокійний: представникам контролюючих і правових органів, та й нам, журналістам,— без хліба сидіти не доведеться!

М. ІЛЬНИЦЬКИЙ.

Чернігівська область.

P. S. Коли цей фейлетон уже було підготовлено до друку, редакції стало відомо, що прокурор Чернігівської області В. Дацюк опротестував звільнення С. І. Пушкар як незаконне, оскільки вона не є матеріально відповідальною особою, і дія статті 41, п. 2 КЗпП УРСР — звільнення у зв'язку з втратою довір'я — на неї не розповсюджується.

Яких то ще безпомилкових ходів тепер доведеться чекати від непохитного Сергія Михайловича?..

М. І.

НАРОДНІ УСМІШКИ

ЩАСЛИВА

— Маріє, а твій чоловік хропе вночі?

— Ні.

— От щаслива, хоч спиш спокійно.

— Еге, щаслива... Я його всю ніч за носа смикаю.

Повідомив М. ЯКУЩЕНКО.

с. Чернеччина
Краснопільського району
Сумської області.

ПІДКАЗАВ

Просить жінка в чоловіка:

— Ваню, дай хоч на хліб трохи грошей.

Чоловік:

— Ти ж їх кожний день тягаєш, бери та й купуй.

Жінка:

— Та де ж я їх тягаю?

Чоловік:

— Переверни пральну машину, вони там у целофані прив'язані.

Повідомив В. МАЛИНКА.

смт Андріївка
Запорізької області.

ЗРОЗУМІВ З ПІВСЛОВА

Спускаючись пізно ввечері у підземний перехід, дядько Остап аж здригнувся від громового голосу здоровання, який, мов стіна, виріс перед ним.

— Папашо, закурити знайдеться?!

— Та... та коли ви вже накуритесь,— простягаючи з дорогого хутра шапку, тремтячим голосом відповів дядько Остап.

Повідомив П. САПІГА.

м. Володимир-Волинський
Волинської області.

КНИГОЛЮБ

— Яка книжка тобі більше до вподоби? — запитали у Грицька.

— Батькова ощадна.

Повідомив М. КУРДУПЕЦЬ.

смт Ямпіль
Сумської області.

ЗНАЙШЛИ ВИХІД

Покупець: — А чому в продажу смажена риба лише у тісті?

Продавець: — Бо її нікому чистити.

Повідомила Т. РІЗНИК.

с. Устимівка
Семенівського району
Полтавської області.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

— От тепер я бачу, що це ваш цуцик.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

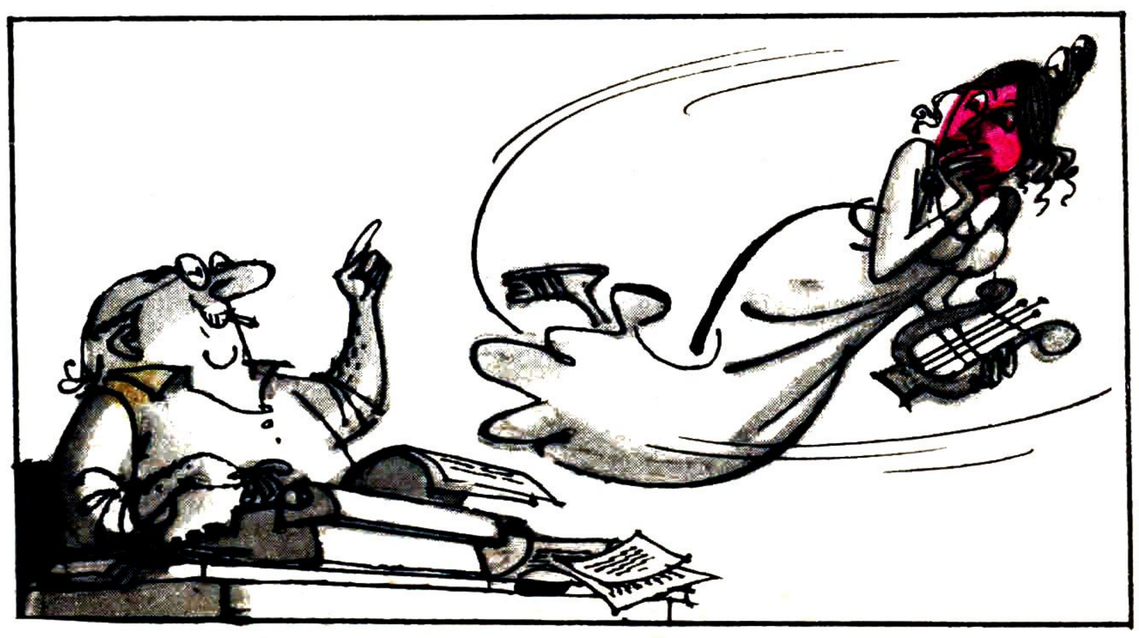

— Та не червоній — нині про все писати можна.

КРАЩЕ ОБМІНЮВАТИСЬ ПОСМІШКАМИ...

американські сатирики в гостях у «перця»

Малюнки Джеймса БОРЕНА

Коли бюрократ, помилившись, продовжує помилятись,— це стає новою політикою.

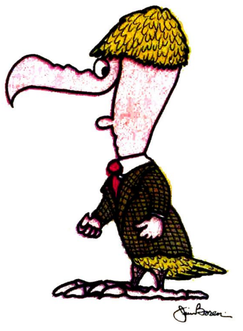

Будь-яке питання можна вирішити, поки не передасте його в комітет.

Якщо не вмієте мислити, наморщіть лоба.

Ми іноді вимовляємо слова, маючи дуже невиразне уявлення про те, що вони означають. Часом навіть не підозрюємо: за якимось загальновживаним звукосполученням може стояти ціла наука. Взяти, скажімо, слово бюрократ. Ми вживаємо його сьогодні все частіше, без вагань наклеюючи, мов ярлик, на кожного, хто нам не до вподоби. Але ніхому з нас і на думку не спадає бодай трохи заглибитись у смисл цього поняття. Проте знайшлися люди, які взяли та й заглибились. І, уявіть собі, виникла ціла інституція, що досліджує бюрократизм, уважно вивчає природу цього всесвітньопоширеного явища. Назва її — Міжнародна Асоціація Професійних Бюрократів.

Асоціація виявляє великий інтерес до всіх осіб, що демонструють бюрократичну майстерність в активній бездіяльності, тобто до тих, хто нічого не робить, але робить це майстерно.

Вдумайтесь у дивні словосполучення — «орбітальна балаканина», «комунікабельна метушня», «творча байдужість». Ці та інші цілком «наукові» терміни народилися в результаті глибокого аналізу методів бюрократизму, який, за твердим переконанням дослідників, тримається на міцному фундаменті «динамічної безактивності»... Інакше кажучи, всі бюрократи, як правило, дуже активно рухаються, та активність рухів у них ніколи не перетворюється на активність дій...

Так стверджує гість нашої редакції — президент Міжнародної Асоціації Професійних Бюрократів, відомий американський сатирик Джеймс Борен, який очолює делегацію США, що прибула до Києва і гостює в редакції журналу «Перець». Приїхали суперзірки американської сатири за обміном — першим в історії радянсько-американським обміном гумористами.

Джеймс Борен, письменник і художник, член редколегії і виконавчого комітету Всесвітньої бібліотеки гумору, автор багатьох сатиричних книг. Вони, як він сам пояснює,— результат його роздумів та життєвого досвіду. А досвід у нього справді багатющий. Джеймс Борен має п'ять наукових ступенів, у тому числі — ступінь доктора філософії університету штату Техас. Дев'ять років керував секретаріатом одного із сенаторів, десять років працював у Держдепартаменті. Був кандидатом у президенти країни в 1972 і 1984 роках, а у 1980 році його кандидатура висувалася на пост віце-президента США.

— За цей час я зрозумів, що найбільше зло, найбільше гальмо прогресу — це бюрократизм,— розповідає Джеймс Борен. — І так собі міркував. Якщо я не можу бюрократів перемогти, то мушу до них приєднатися. Коли ж я і приєднатися до них не зможу, то повинен хоча б їх очолити.

І все ж, перш ніж створити і очолити незвичайну Асоціацію, Джеймс Борен вирішив підвести під неї наукову базу. Він робив, наприклад, такі експерименти: виступав перед солідною аудиторією, говорив дуже багато, але при цьому намагався не сказати нічого. І коли його за такі виступи почали хвалити, коли йому робили компліменти, називаючи виступ «дуже змістовним», хоча ніхто з присутніх не міг пригадати з виступу жодного слова, Джеймс Борен зробив своє епохальне відкриття:

«Коли ви прикидаєтесь, будьте в цьому щирі!»

— Якщо ви справді хочете, аби повірили у вашу щирість,— коментує свій афоризм наш гість,— ви повинні дивитися в одне око співрозмовникові — ні в якому разі не в обидва! Причому дивитися — зіниця в зіницю. У той же час мусите нахмурити брови і почати бурмотіти туманними колами (це і зветься орбітальним діалогом). При цьому контакт зіниць має бути максимальним. Тоді хитніть головою і багатозначно скажіть: «Та-а-ак»... Коли співрозмовник у відповідь теж хитне головою і скаже «Та-а-ак», ви досягли потрібного ефекту.

В статуті Асоціації записано три основні лінії поведінки бюрократа, що гарантують успіх:

«Коли ви відповідальні — зажмлюйтесь!» Тобто, робити нічого не треба, досить лише вдавати, що ви думаєте над вирішенням проблеми.

«Коли у вас неприємності, призначайте!» Наприклад, коли ви чуєте наближення неприємностей у зв'язку з тим, що не можете вирішити проблему, розділіть її на складові частини і призначайте комітет по вирішенню складових частин проблеми. Поки таким ось чином кожна частина проблеми не перетвориться на самостійну проблему... От і маємо основи бюрократичного росту...

«Коли маєте сумнів, бурмочіть!» Коли ви бурмочете, вас не можна цитувати...

Звичайно, вивчати бюрократознавство нелегко. Треба узагальнити досвід. Спроби такого узагальнення Борен виносить на суд громадськості:

Бюрократія — це клей, що змащує колеса прогресу.

Бюрократи ніколи не змінюють курсу корабля державн, вони пристосовують компас.

Бійтеся життєрадісних бюрократів. Вони, можливо, знають те, чого не знаєте ви.

Розподіл невігластва, можливо, не веде до мудрості, проте розподіляє відповідальність.

Забувати правильні речі ліпше, ніж запам'ятовувати неправильні...

— Теорія теорією,— каже Борен,— та основний актив Асоціації складає її практична діяльність, безпосередній вплив на тих, хто досяг у мистецтві бюрократизму найвищих результатів. Тобто своєю бездіяльністю завдав тих чи інших неприємностей людям. Таким запеклим бюрократам вручається найвища нагорода Асоціації — Орден Птаха. Чому саме птаха? Спостерігаючи за птахами в різних регіонах світу, я раптом подумав, що деякі з представників цього різновиду фауни своєю бундючністю і пихатістю нагадують саме бюрократів...

Так народився цей Орден Птаха. Кожна нагорода — це оригінальний скульптурний витвір Джеймса Борена: вкритий позолотою пузатий птах з вирячениими очима, висотою 24 дюйми і вагою близько п'ятнадцяти фунтів. Нагорода присуджується за видатні успіхи в бюрократії. За менш значні успіхи відповідно вручається і скромніша нагорода — Яйце у пташиному гнізді.

Сама процедура вручення Ордена Птаха або Яйця має такий вигляд. Кандидат на одержання нагороди попереджається за два тижні до вручення, за що саме його мають нагороджувати. І якщо він за цей строк не виправить становища, преса і телебачення дуже широко сповістять громадськість про бюрократичні заслуги кандидата. Та й сам ритуал вручення нагороди не пройде повз увагу журналістів.

Асоціація вже вручила 69 Орденів Птаха. Серед нагороджених — державний департамент податків, Служба аерофлоту, Муніципальна Рада Манчестера, поштова служба США і Канади, фірма постачання суден, адміністрація Білого дому...

— Як вірно відзначив ваш видатний сатирик, сміху боїться навіть той, хто вже нічого не боїться,— підсумував розповідь свого колеги Джим Беррі — відомий американський карикатурист, чиї дотепні, веселі малюнки друкуються в 750 газетах світу. Він лауреат багатьох премій, у тому числі найпрестижнішої в країні — «За постійно видатні карикатури в пресі». Джим Беррі — член Національного товариства карикатуристів США, президент Асоціації американських штатних карикатуристів. Разом з Джеймсом Бореном і його дружиною, координатором і секретарем делегації Еліс Борен, він бере участь у дискусії, що точиться навколо проблем сатири та гумору між американськими і українськими сатириками. Гості «Перця» одностайні в своїх висновках: гумористично-сатиричний досвід — інтернаціональний, незважаючи на етнографічні та інші особливості, американський та радянський гумор мають дуже багато спільного.

— Хочете, я зараз вам це доведу? — пропонує Джим Беррі і показує карикатуру, яку щойно намалював.

Сміємося від душі.

— Якщо малюнки Джима і моє бюрократичне кредо примусять читачів «Перця» посміхнутися, а твори ваших гумористів теж викличуть посмішки у американців, можна вважати, що наш обмін був цілком ефективним,— каже Джеймс Борен,— бо від посмішок тане лід недовір'я.

— Ваші класики стверджують: світ уцілів, бо сміявся. Іншими словами, сатирики і гумористи вже раз врятували людство. Давайте ще раз його врятуємо,— пропонує Джим Беррі,— врятуємо од війни, культурної обмеженості, нарешті — від нудьги. Бо я впевнений, коли ваші читачі не побачать моїх карикатур, а американські читачі не познайомляться з творами чудових перчанських карикатуристів, вони дуже багато втратять.

— Ну, якщо рятувати людство,— посміхається Джеймс Борен,— то в першу чергу — від бюрократів. Від них усе зло...

— Не забувайте,— нагадує Еліс Борен,— головний принцип Піттера (автор цього принципу — її батько, дуже популярний канадський гуморист) — ніколи не брати на себе більше, ніж ви можете.

— Принаймні,— каже Джим Беррі,— кожна людина мусить узяти на себе зобов'язання за всіх обставин залишатися Людиною. Хіба це так багато?

— Але не так і мало,— одностайно вирішили всі.

Ю. ПРОКОПЕНКО.

Малюнки Джима БЕРРІ

— Давайте назвемо це негативним зростанням.

— А тепер я вас перевірю на стрес: ось ваш рахунок за лікування.

Без слів.

ПРОДАЖ ЗБРОЇ

— Дорогий, компанія направляє мене до іншого міста, і я планую підшукати собі іншого чоловіка.

— Що ви хочете придбати! Щось для птахів, звірів чи людей!

— Ви бачили, як цей нахаба штовхався, щоб стати попереду мене!

— Лікар скоро вас прийме.

— Я у своїй практиці не бачив нічого подібного. Розкажіть, який спосіб вашого життя!

Головний редактор
Ю. ПРОКОПЕНКО.

Редакційна колегія:
В. БОЙКО,
В. БОНДАРЕНКО,
А. ВАСИЛЕНКО,
П. ГЛАЗОВИЙ,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ
(головний художник),
Ю. ІЩЕНКО
(відповідальний секретар),
Ф. МАКІВЧУК,
Д. МОЛЯКЕВИЧ,
М. ПРУДНИК,
І. СОЧИВЕЦЬ,
В. ЧЕПІГА
(заступник головного редактора).

Журнал «Перець» № 16 (1274)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 18.07.88.
Підписано до друку 02.08.88.
БФ 43193.
70×108/16. Офсетний друк.
2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн.
фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк.
Тираж 2243600 прим. Зам. 03686.

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

© Журнал «Перець» 1988 р.

Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.
Тел. 446-84-21, 441-89-37, 441-89-38.

Адреса редакції:
252047, Киев-47,
ул. Петра Нестерова, 4.
Для телеграмм: Київ, Перець.

Рукописи не повертаються.
Передрукуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад».

Теми до малюнків цього номера придумали: В. Тильман, О. Коноваленко, Р. Друкман, А. Умяров, В. Чмирьов, В. Губін, А. Василенко, А. Кононенко, О. Монастирський, В. Попорчук.

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393.

Житіє святих і нечестивих

— А де ж грішники!
— На овочеву базу відправили...

— Побійся бога!..

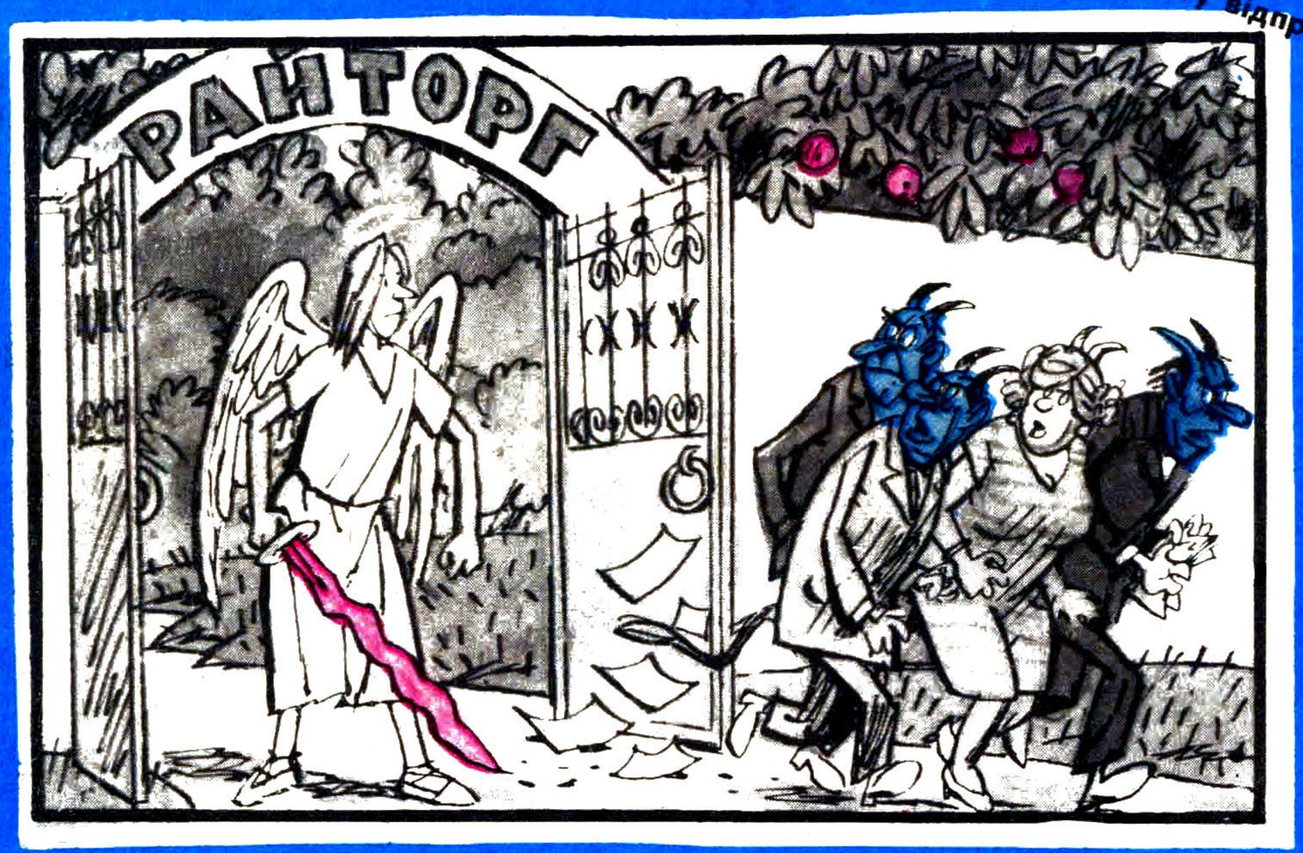

Вигнання з раю (сучасний варіант).

— Доводиться так пересуватися, поки машина в ремонті.

— Мені б ще навчитися її очищати.

— А мені знову з четвертого казана запропонували руку й серце.